ResearchGate

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: https://www.researchgate.net/publication/348786113

İstanbul Çağdaş Sanat Fuarlarına Eklektisizm'in Yansımaları

Article *in* MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi · January 2021

DOI: 10.33206/mjss.732994

CITATION
1

READS
172

2 authors:

Mehmet Ali Büyükparmaksiz
Kahramanmaras Sutcu Imam University
10 PUBLICATIONS **5** CITATIONS
SEE PROFILE

Yeşim Ermiş
Kahramanmaras Sutcu Imam University
5 PUBLICATIONS **1** CITATION
SEE PROFILE

All content following this page was uploaded by Yeşim Ermiş on 24 June 2021.

The user has requested enhancement of the downloaded file.

MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi 2021 Cilt: 10 Sayı: 1
MANAS Journal of Social Studies 2021 Volume: 10 No: 1
ISSN: 1694-7215
Research Paper / Araştırma Makalesi

İstanbul Çağdaş Sanat Fuarlarına Eklektisizm'in Yansımaları[1]

Mehmet Ali BÜYÜKPARMAKSIZ[2] ve Yeşim ERMİŞ[3]

Öz

Postmodern dönemle birlikte birçok uygulama sanat olarak görülerek sanatın sınırları genişlemiş, sanatçılar farklı dönemlerden farklı kültür yapılarından ve eserlerinden etkilenmiştir. Bu bakış açısıyla araştırmada 2011-2019 yılları arasında 'İstanbul Çağdaş Sanat Fuarları'na katılan sanatçıların düşünce ve üretim biçimlerinin resim, heykel, seramiğin yanı sıra, güncel sanat uygulamalarına (video art, dijital sanat, enstalasyon, performans vb.) eklektisizmin nasıl aktarıldığı, eserlerin; gelenek, kültür, tarih ve günümüz sanatıyla ilişkisi analiz edilmiştir. Araştırmanın temel amacı, postmodern sanata etki eden eklektik tavrın günümüz sanat eseri üretiminde ne derecede Contemporary İstanbul Fuarlarında rol oynadığını sanatçıların eserleri üzerinden analiz ederek, içinde yaşanılan dönemin sanata yansımalarını ortaya koymak, eklektik eserlerin anlaşılmasını sağlamaktır. Bu çalışma, farklı kültür özellikleri taşıyan eklektik sanatsal formların Contemporary İstanbul Fuarlarındaki çalışmalara ne şekilde yansıdığını ortaya koyarak günümüz sanat kavramlarının karmaşık, çoğul ve eklektik özelliklerinin ortaya çıkarılması açısından önemlidir. Araştırma, 2011-2019 yılları arasında ki Contemporary İstanbul kataloglarında yer alan çalışmalar ile sınırlandırılmıştır. Araştırmada nitel veri analizi yöntemi olan betimsel yöntem kullanılmış ve çalışmalar beş (5) ana başlık altında toplanarak değerlendirilmiştir. Sonuç olarak, incelenen çalışmalarda sanatçılar, Antik dönemden itibaren Ortaçağ, Romantizm, Neo-Klasisizm gibi akımlardan etkilenmişler bu etkileri; taklit, ironi, pastiş, kolaj, asamblaj gibi teknikler ile eklektik bir şekilde yansıtmışlardır.

Anahtar Kelimeler: Postmodernizm, Çağdaş Sanat Fuarı, Eklektisizm

The Reflections of Eclecticism on İstanbul Contemporary Art Fairs

Abstract

With the postmodern period, many applications were seen as art, and the borders of art expanded, and artists were influenced by different cultural structures and works from different periods. From this point of view, how the ideas and production styles of the artists participating in the 'Istanbul Contemporary Art Fairs' between 2011-2019 were transferred to current art practices (video art, digital art, installation, performance, etc.) as well as artism. The relation of works with tradition, culture, history and contemporary art has been analyzed. The main purpose of the research is to analyze the extent to which eclectic attitude affects postmodern art plays a role in Contemporary Istanbul Fairs in the production of contemporary art through the works of artists, to reveal the reflections of the era in the art. This study is important in terms of revealing the complex, plural and eclectic features of today's art concepts by revealing how eclectic artistic forms with different cultural characteristics are reflected in the works in Contemporary Istanbul Fairs. The research is limited to the studies in the Contemporary Istanbul catalogs within 2011-2019. Descriptive method, which is a qualitative data analysis method, was used in the study and the studies were collected under five (5) main headings. As a result, in the studies studied, the artists were influenced by the currents such as Medieval, Romance, Neo-Classicism, and reflected these effects in an eclectic way with techniques such as imitation, irony, pastiche, collage and assembly.

Key Words: Postmodernism, Contemporary Art Fair, Eclecticism

Atıf İçin / Please Cite As:

Büyükparmaksız, M. A. ve Ermiş, Y. (2021). İstanbul çağdaş sanat fuarlarına eklektisizm'in yansımaları. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi, 10*(1), 311-335.

Geliş Tarihi / Received Date: 06.05.2020 **Kabul Tarihi / Accepted Date:** 01.10.2020

[1] Bu makale, "12-14 Aralık 2019 tarihinde Sanat ve Tasarım Eğitimi Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği tarafından düzenlenmiş olan 'Uluslararası Sanad Kongresi 1'de sözlü bildiri olarak sunulmuş ve tam metni yayınlanmamıştır.

[2] Dr. Öğr. Üyesi - Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, mehmetalibp@gmail.com
ORCID: 0000-0003-2994-5828
[3] Öğr. Gör. Dr. - Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, yesimm.ermis@hotmail.com
ORCID: 0000-0001-9534-4735

Giriş

1980'lerin başlarında ortaya çıkan postmodernizm, kültürde ve sanattaki dönemselleştirmenin genel bir adı olarak kullanılmıştır (Özel, 2013, s. 158). Modernizmin aksine Postmodernizm çoğulcu bir yapıyla popülist ve eklektik bir yapı ortaya koymaktadır (Fırıncı, 2012, s. 26). Jameson, Lyotard ve Habermas, (1994, s. 15-16) bu dönemde "her şey olur" sloganıyla, tam bir serbestliğe kavuşan sanatın geldiği son noktanın eklektizm olduğunu ifade etmiştir. Whitham ve Pooke (2018, s. 33), postmodernizmi, kültürel dışavurumların etkisiyle değişen toplumsal, ekonomik, politik ve kültürel koşulların getirdiği tekinsizlik olarak tanımlamaktadır. Eagleton, postmodernizm kavramını şu ifadelerle açıklamaktadır:

> *Postmodernizm, bir çağ değişikliği yaratan, …'yüksek' kültür ile 'popüler' kültür arasındaki sınırların yanı sıra sanat ile günlük yaşam arasındaki sınırları da bulanıklaştıran derinlikten yoksun, merkezsiz, temelsiz, özdüşünümsel, oyuncul, türevsel, eklektik, çoğulcu bir sanatta az veya çok yansıtan bir kültürel üsluptur (Eagleton, 2011, s. 10).*

Postmodern döneme kadar her şeyin söylendiği ve bütün yöntemlerin denendiği şeklindeki bakış açısı, yeninin yeniden var edilmesini değil, var olan şeylerin yeniden güncelleştirilmesinin söz konusu olduğunu ortaya koymuştur (Özel, 2013, s.173). Baudriallard'a göre (2011, s. 27), orijinaline benzeyen bir evrende şeyler, sürekli olarak kopyanın kopyasını üretmektedir. Frederic Jameson 1983 yılında bu durumu şu sözlerle açıklamıştır: "Günümüzün yazarları ve sanatçıları, artık yeni stiller ve dünyalar icat edemeyecektir... yalnızca sınırlı sayıda kombinasyon olasıdır ve bunların en benzersiz olanları, zaten düşünülmüştür." (Ward, 2014, s. 42). Özel'e göre (2013, s. 173) başka yapıtlardan alınan öğeler, bu şekilde eklektik bir üslup oluşturmaktadır. Kelime anlamı olarak eklektisizm (seçmecilik), Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisinde (1997a, s. 505) birbirinden farklı düşünce parçalarını yeni bir düşünce sisteminde birleştirme olarak tanımlanmaktadır. Sözen ve Tanyeli, (1992, s. 74) ise "farklı çağ ve üsluplardan seçilip devşirilen ögelerin yeni bir tasarım ya da ürün oluşturmak için ele alınması olgusu" olarak açıklamaktadır. Tetikçi'ye göre (2017, s. 2278) eklektisizm, taklit veya kopya gibi esinlenme anlamlarını içinde barındırırken, önemli olanın ortaya çıkan eserin kendine özgü yeni bir eser ortaya koymasıdır. Ward (2014, s. 9-10) eklektisizmi, farklı kaynaklardan materyalleri bir araya getirmek, metinlerarasılık ve kendileme (bir yerden materyalleri alıp başka bir yerde onların üzerinde çalışma) olarak açıklarken, Şahin (2011, s. 16) eklektisizmi, sanattaki farklı dönemlerden alınan ögelerin yeni bir tasarım ya da üründe ortaya konulması şeklinde nitelemektedir. Bu bağlamda postmodern sanat, modernist sanata karşı koyarak yapıtların oluşumunda parçaları bütünün kurgusunu düşünmeden bir araya getiren 'eklektik' bir sanat anlayışı ortaya koymuştur (Şahmaran Can, 2017, s. 247). Modernizmin ardından gelişen postmodernizm, farklı bakış açıları ve disiplinleri de beraberinde getirmiştir. Bu dönemde; popülizm, melezlik, etnik kültür, taklit, pastiş, parodi gibi eklektik üsluplar ve kavramlar önem kazanmıştır.

Postmodern Sanatta Eklektik Üsluplar

Kolaj

Kolaj, postmodern sanat anlayışına uygun olarak eklektizmin vazgeçilmez unsurlarından birisi olarak görülmektedir. Sanat akımları incelendiğinde kolaj kavramı Pop Sanat'tan başlayarak Dadaizmin de etkisiyle genişleyen kavramı ile asamblaj haline dönüşmüştür (Şahin, 2011, s. 154).

Asamblaj

Çağdaş sanatın en önemli nesnel ifade araçlarından olarak değerlendirilen asamblaj; sanatçının özgürleşmesi, günlük yaşantımızın sanatın içerisinde erimesi, halk düzeyine indirgenen sanatın özelliği durumunda olmaktadır (Şahin, 2011, s. 157).

Pastiş

Postmodern dönemde sanatçılar, yöntem olarak kendine mal etme ya da pastişi, sıklıkla kullanarak eser üretme noktasında sonsuz seçeneğe sahip olmuştur. Bu çok çeşitlilik içerisinde var olan biçimler üzerinden eserlerini üretmişlerdir (Güray, 2017, s. 395). Barrett'e göre (2015, s. 302), orijinalliğe bir başkaldırı da denilebilecek eklektik üslup olan kendine mal etme eylemi, zaten üretilmiş imgelerin sahiplenilerek alıntılanması anlamında kullanılmaktadır. Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi (1997b, s. 1435) pastişi, bütünlük kaygısı güdülmeden ünlü sanat yapıtlarının çeşitli bölümlerinin kopya edilerek bir araya getirilmesiyle oluşturulan eklektik yapıt olarak tanımlamıştır. Tan'a göre (2011, s. 38) pastiş, postmodern eklektik üslupların geçmişteki popüler kültür formları ile bilinen formların farklı bağlamlar etrafında yeniden oluşturulmasıdır. Şahin (2015, s. 117) pastişi, bir sanatçının üslubuna ve tarzına öykünerek yeniden

oluşturulan form olarak tanımlamaktadır. Aynı zamanda pastiş; yermek, saygı göstermek, parodi yapmak gibi amaçlarla da sanatçılar tarafından kullanılmaktadır. Erdoğan'a göre (2018, s. 65) pastişin, eserler üzerinde biçemsel yapıdaki sorgulamalarının sonucu "herşey zaten denenmiş, yapılmıştır"a götürmektedir.

Postmodemizm, modernizmin tüm yönlerini parçalamaz veya reddetmez; örneğin modernist tarzları ve teknikleri, popüler veya yerel formlarla karıştırır (Ward, 2014, s. 56). Bunu da çeşitli içerikleri bir araya getirerek çok yönlü sanatsal bir atmosfer oluşturarak yapmaktadır (Erdoğan, 2018, s. 72). Sanatçılar da eserlerini ortaya koyarken sınırsız seçeneklere sahip bir şekilde bu çeşitlilik içerisinde var olan biçimleri yeniden yorumlayarak özgün olmak istemektedirler (Güray, 2017, s. 395). Aktulum, sanatçıların özgünlük arayışına girdikleri romantik dönem de dahil olmak üzere her dönemde alıntılamaya başvurulduğunu ve taklit, esinlenme, sanatsal eğitim, saygı bildirme, yerme, önceki yapıttan yola çıkarak kendi özgünlüğüne ulaşmak için bu yöntemlere başvurulduğunu ifade etmektedir (Aktulum, 2016, s. 47). Postmodern dönemle birlikte özgünlük ve kalıcılık konularının yeniden yorumlandığı görülmektedir. Bu durumu Tetikçi (2017, s. 2289) şu şekilde açıklamıştır:

> *Herkes öznel olan geçmişle ya da çağdaşlarından başka yeni bir başyapıt üretme arzusu içindeyken, hemen herkes bir şekilde kendisinin taklit edilmesi, kopyalanmasını ister, tıpkı yazılan bir kitabın, makalenin, yazının yazarı tarafından sayısız kez kopyalanması, taklit edilmesi, çağdaşlarına ve kendinden sonraki yazarlara esin kaynağı olmasını arzuladığı gibi. Duchamp'ın objelerini, eylemlerini sanat yapan onların kendisi olmayıp onlar üzerine binlerce kez yazılıp konuşulması, yeni üretimlerin bu konuşmalar, yazmalar sayesinde gerçekleştiğini düşünürsek Duchamp'ı var eden şeyin yaptıklarından çok yaptıkları üzerine söylenenler olduğunu görmek hiç de zor değildir.*

Duchamp'ın sanat tarihinde yarattığı etkinin bir sonucu olarak postmodern dönemde seri üretimin önem kazandığı ve özgünlük kalıcılık gibi eserin biricikliği konularının köklü bir değişime uğradığı görülmektedir. Duchamp'ın ortaya koyduğu çeşme yapıtı da postmodern bir çalışma olarak değerlendirildiğinde sanat tarihinin parodisi olduğu söylenebilir. Bu noktada postmodern sanatçı, artık eklektik üsluplar ile özgünlüğü yakalamaya çalışmakta ve bu şekilde kalıcı olmak istemektedir.

Postmodern dönemin sanat anlayışı, ayrım yapmadan tarihsel dönemlerdeki birçok biçimsel formu dönüşüme uğratmıştır. Parodi ve pastiş gibi temellük eden kavramlarla birbirine karşıt ögelerin aynı düzlemde kullanımı ise eklektisizm üzerine temellenmiştir (Fırıncı, 2012, s. 35-36). Genellikle amacın, bir anlam oluşturmaktan ziyade bir yüzey oluşturmak olduğu, tek tek parçaların bir arada kullanıldığı yığın, eklektik tavır olarak adlandırılırken, ortaya çıkan sonuç ise "kitsch"e dayanan bir karmaşa şeklindedir (Tirek, 2011, s. 69-70). Onan'a göre, (2016, s. 11-15) sanat yapıtlarında çok kültürlü bir yapının kurgulandığı ve farklı kültürlerin öğelerinin kullanıldığı görülmektedir. Sanat yapıtları çağdaş sanat fuarları, bienal, trienal gibi geniş çaplı sanat etkinliklerinde, bulundukları yerin kültürel değerlerine göre farklı şekillerde de kurgulanabilmektedir. Eklektisizm, modern yapıtlardan çağdaş yapıtları ayıran önemli bir kriter olarak görülebilir (Onan 2016, Aktaran: Güner ve Gülaçtı, 2019, s. 253). Bu bağlamda sanatçılar, Antik dönemden başlayarak geçmişle yeniden bir bağ kurmuş ve kültürel özelliklerini eklektik tekniklerle dönüşüme uğratıp eklektik bir sanat anlayışı ortaya koymuşlardır (Yıldırım, 2015, s. 964). Postmodern sanat, dokunulmamış hiçbir form bırakmayarak biçimin farklı türleri arasında hiçbir ayrım yapmamış, sanatçılarda bu sınırsızlıklardan faydalanarak adeta bütün formların altını üstüne getirmiş, bu yapıyı sanatsal amaçları için bir çıkış noktası olarak kullanıp eklektik bir şekilde eserlerini ortaya koymuşlardır.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Araştırmanın temel amacı, postmodern sanata etki eden eklektik tavrın, günümüz sanat eseri üretimine olan etkilerinin Contemporary İstanbul Fuarlarına katılan sanatçıların eserleri üzerinden analiz ederek, yaşanılan dönemin sanata yansımalarını ortaya koymak, eklektik eserlerin anlaşılmasını sağlamaktır. Bu çalışma, farklı kültür özellikleri taşıyan eklektik sanatsal formların Contemporary İstanbul Fuarlarındaki çalışmalara ne şekilde yansıdığını ortaya koyarak günümüz sanatını yorumlama ve anlama açısından önemli görülmektedir. Ayrıca sanat tarihi içerisinde eklektik sanat yapıtlarının ortaya konması ve günümüz sanat kavramlarının karmaşık, çoğulcu ve eklektik özelliklerinin ortaya çıkarılması açısından da önemlidir.

Sınırlılıklar

Araştırma 2011-2019 yılları arasında ki Contemporary İstanbul kataloglarında yer alan çalışmalar ile sınırlandırılmıştır.

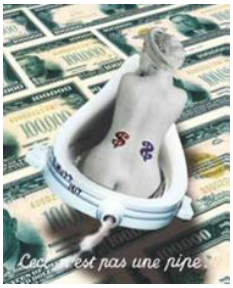
Yöntem

Konuyla ilgili literatür taranmış, bununla birlikte 2011-2019 yılları arasında "Contemporary İstanbul" kataloglarında yer alan eklektik olduğu düşünülen çalışmalar incelenerek yorumlanmıştır. Metin içerisinde yer alan görseller, "Contemporary İstanbul" kataloglarında yer alan "eklektik" olduğu düşünülen örneklerden seçilmiştir. Araştırmada nitel veri analizi yöntemi olan "Betimsel Tarama" kullanılmış ve çalışmalar beş (5) ana başlık altında toplanarak değerlendirilmiştir. Bu başlıklar; "Batı sanatından ve sanat tarihinden etkilenen eklektik çalışmalar", "Geleneksel sanatlardan etkilenerek (Minyatür, Ebru, Halı ve Kilim Dokuma gibi) eklektik çalışmalar yapan sanatçılar ve eserleri", "Tarihsel ve toplumsal olguların eklektik sanata yansıdığı çalışmalar", "Sinemotogratifik dili kullanan ya da sinema sanatçılarından etkilenilerek oluşturulmuş eklektik çalışmalar" ve "Üç boyutlu eklektik çalışmalar" olarak gruplandırılarak temalara ayrılmıştır.

Bulgular ve Yorum

Batı Sanatından ve Sanat Tarihinden Etkilenen Eklektik Çalışmalar

Sanat tarihine bakıldığında Batılı ressamların, farklı kültürler ile sanatsal ilişkisi içerisinde olduğunu ve diğer kültürlerin sanatında da Batı sanatı izlerine rastlandığı gözlenmektedir. Bu izlerin Türk Sanatı tarihinde de ressamlarımız üzerinde etkilerinin olduğu söylenebilir (Erdoğan, 2018, s. 24). Bu bağlamda sanatçı Artapot, "Flying" isimli çalışmasında (Görsel 1) sanat tarihinde önemli bir yeri olan Dada akımından Duchamp'ın "Fountain" isimli hazır nesne çalışması (Görsel 2) ile Man Ray'in "Le Violon d'Ingres" isimli çalışmalarına göndermede bulunmuş ve eklektik bir yorumla parodi oluşturmuştur.

Görsel 1. *Artapot, Flying Tuval Üzerine Yağlı Boya, 65 x 81 cm, (Ci, 2011).*

Görsel 2. *Duchamp, (Fountain) Pisuar, 73 x 92 cm*

Jean Auguste Dominique Ingres'in "Türk Hamamı" tablosunun (Görsel 4) kompozisyonundan alıntılama yapan Hal Buckner, 2010 yılındaki 'Turkish Bath' çalışmasını (Görsel 3), "Orientalizm" anlayışından etkilenerek eklektik bir tavırla ortaya koymuştur.

Görsel 3. *Hal Buckner, Turkish Bath, 2010. Alüminyum-Mine, 183 x 183 x 5 cm, (Ci, 2011).*

Görsel 4. *Jean Auguste Dominique Ingres, Türk Hamamı.*

Hal Buckner çalışması ile ilgili olarak şunları ifade etmiştir:

Bir sanatçı olarak ışık, gölge ve çizgilerin gücü beni her zaman etkilemiştir. Genel anlamda kadın formuysa çalışmalarımın en önemli unsurlarından birini oluşturur. Bir kadın her hareketiyle, başka bir "meydan okuma" başlatır ve böylece yepyeni eserler yaratılmasını sağlar. Bense bu temel meydan okumalardan yorulduğumu halen söyleyemem (Hal Buckner Sergisi Güç Tutku, 2019).

Görsel 5. *Canan, Türk Lokumu Serisi I, (Ci 2011). Turkısh Delight Series I, C-print, 27 3/5 × 39 2/5 in 70×100cm, Edition 1/5/5 + 0AP*

Görsel 6. *Jean Auguste Dominique Ingres, La Grande Odalisque, 1814.*

Kendisini aktivist bir feminist olarak tanımlayan Canan, "Benim yapıtlarıma konu olan kişisel hayatlar mahremiyetin ifşa edilmesine yönelik değildir, aksine sistemin beden politikalarını sorgulama bakış açısı ile kurgulanır." diyerek toplumsal iktidar ve kadın bedeni arasındaki ilişkiyi kendine konu edinmiştir. 90'lı yıllarda video, fotoğraf ve belgesel gibi gerçekçi bir dil kullanarak, kendi bedenini de resmin içerisindeki bir figür olarak betimlemiştir. Oryantalist dönemin simgesi haline gelmiş tabloların sanatçı tarafından yeniden canlandırıldığı bu çalışmada, Ingres'in "La Grande Odalisque" çalışmasını (Görsel 6), video odasında bir projeksiyon ve etrafında yer alan monitörler ile sunulan "Türk Lokumu" isimli çalışma (Görsel 5) ile yeniden yorumlamıştır. Bu çalışmanın oryantalist sanat ve sanat tarihinin bir eleştirisi olduğu söylenebilir (Öktem, 2019). Antmen'e göre (2014, s. 147) öncesinde modern sonrasında postmodern'e dönüştürülmüş olan imge, farklı tarihsel kavram ve kültürel durumlar tarafından estetik ve eklektik bir şekilde birbirine bağlanmaktadır.

Görsel 7. *Beso Uznadze, Untitled, 2014, Photo, 50 x 60 cm. Projectartbeat, (Ci, 2014).*

Görsel 8. *Jean Auguste Dominique Ingres, La Grande Odalisque, 1814.*

Jean Auguste Dominique Ingres'in 1814 yılında yaptığı La Grande Odalisque "Odalık" isimli çalışma (Görsel 8), Beso Uznadze tarafından "Untitled" isimli çalışması (Görsel 7) güncel ve eklektik bir şekilde yeniden yorumlanmıştır. Fotoğrafçılığın öznelliğini yakından araştırdığını ifade eden Beso Uznadze'nin bu çalışmasındaki amacı, hem fiziksel hem de psikolojik olarak en gizli ayrıntılara odaklanmaktır. Uznadze, zengin renk şeması ile görüntüyü katmanlama tekniğiyle oluşturduğu bu çalışmasında, iç mekânın bazı ayrıntılarını vurgulayarak Ingres'in "La Grande Odalisque" çalışmasına eklektik bir göndermede bulunmuştur (Jolygram, t.y.).

Görsel 9. *Jasper Johns, Figure 7 from Color Numeral Series, Lithographs, 96.5 x 78.1969. (Ci, 2014).*

Görsel 10. *Leonardo da Vinci, Mona Lisa, 1507.*

Leonardo da Vinci'nin ünlü eseri "Mona Lisa" (Görsel 10), birçok sanatçı tarafından taklit, ironi ve pastiş biçiminde kullanılmıştır. Jasper Johns da çalışmasında kullanmak ve kendi formunu oluşturmak için "Mona Lisa"yı seçmiştir. Litografi tekniği ile çalışmalarını üreten Johns, görüntüler üzerinde değişiklikler yoluyla yeni anlamlar oluşturmuştur. Bununla birlikte sadece baskı ile değil, aynı zamanda çizim tekniklerini de kullanarak farklı görüntülerden eklektik soyutlamalar yapmıştır. Bu eklektik yapı Johns'un "Figure 7 from Color Numeral Series" isimli çalışmasında (Görsel 9) görülmektedir (Moma, t.y.). Fırıncı, (2012, s. 34-35) bu durumu iletişim teknolojilerinin gelişmesiyle birlikte görüntülerin hızla yaygınlaşmasının yeni bir dil yetisi sağladığını ve bu yeni yapının sanat eserlerini oluşturma sürecinde eklektik kurgu ile ifade edildiğini belirtmektedir.

Görsel 11. *A. Cem Şahin, İsimsiz, Untitled, 2012. Tuval üzerine yağlıboya, 175 x 195 cm. (Ci, 2012).*

Görsel 12. *Vincent Van Gogh, 1887.*

Sanat tarihinin oluşum sürecinden itibaren önemli bir yere sahip olan otoportre, günümüz sanatı içerisinde de önemli bir yere sahiptir (Keçeci, 2012). A. Cem Şahin, portre tekniği ile oluşturduğu çalışmalarında, sanat tarihinden önemli isimlerin portrelerini kullanmış ve 2012 yılındaki "İsimsiz" (Görsel 11) adlı çalışma ile Van Gogh'un portresini (Görsel 12) kendi çalışmasında kullanarak eklektik bir yapı oluşturmuştur. Erdoğan'a göre (2018, s. 102) günümüzde usta sanatçıların eserlerini farklı teknikler ile kendine mal ettikleri görülmektedir. Sanatçıların bu eserleri eklektik bir şekilde kendine mal etmeleriyle farklı sorgulamalara girdikleri söylenebilir.

Görsel 13. *Gérard Rancinan, Le banquet des idoles, 2012. Argentic print pleksiglas üzerine monte, 125x208 cm, (Ci 2012).*

Görsel 14. *Leonardo Da Vinci, Son Akşam Yemeği, 460 x 880 cm, 15. yüzyıl*

Leonardo da Vincinin "Son Akşam Yemeği" resminin (Görsel 14) farklı bir yorumunu stüdyoda kurgulayarak yapmış olan sanatçı Gérard Rancinan'ın "Le banquet des idoles" (2012) isimli çalışmasında (Görsel 13) farklı alanlarda ikonlaşmış ünlü isimleri, bir masa da toplayarak kompoze ettiği fotoğraf çalışması ile eklektik bir bakış ortaya koymuştur (Huluberluse, 2012).

Görsel 15. *Bedri Baykam (Ci, 2012). Demoiselles d'Avignon Forever.*

Görsel 16. *Picasso "Les Demoiselles d' Avignon"1907*

Pablo Picassonun 1907'de yaptığı "Avignon'lu Kadınlar" adlı ünlü çalışması (Görsel 16) Bedri Baykam'a ilham olmuş ve farklı bir yorumla yeniden düzenlemiştir. "Avignon'lu Kadınlar" sadece çıplak kadının tasvirini ele alan bir çalışma olmayıp mevcut geleneklere meydan okuyan ve aynı zamanda kadın bedenini tanımlayan mevcut parametrelerin çoğu yönünü sarsıcı ve olumsuzlayan alternatif bir bakış açısı getiren çalışma olarak değerlendirilmektedir (State Of The Art, 2013). Bedri Baykam, kendi Bedri Baykam, Picasso'nun bu çalışmasını, 2012 yılında "Demoiselles d'Avignon Forever" ve 2019 yılında "Le Bordel Philosophique" (Görsel 17) çalışmalarında benzer bir sorgulama ve yeni bir bakış açısı ile eklektik kurgularla yorumlamıştır.

Görsel 17. *Bedri Baykam, Le Bordel Philosophique, 2019, 150x200cm. (Ci, 2019).*

Sanat tarihinde birçok sanatçı, farklı sanatçıların çalışmalarından alıntılamalar yaparken farklı arayışlar içine girmişlerdir. Bu sanatçılardan Picasso ve Velazquez'in "Las Meninas"ı, Delacroix'nın "Les Femmes D'alger"si, Manet'in "le Dèjeuner Sur L'herbe"i başta olmak üzere kendince yeniden resmettiği çalışmalarında ki amaçlar; diğer yapıtların biçimlerini kopyalamak değil, bu yapıtların kendince bireysel birer yorumunu yaparak kendi biçemlerini öne çıkarmaktır (Aktulum, 2016, s. 140). Bu bağlamda Baykam'ın amacının da Picasso'nun çalışmasının biçimini kopyalamak değil, "Les Demoiselles d' Avignon" isimli çalışmanın (Görsel 16) bireysel bir yorumunu yaparak kendi kompozisyon biçimini öne çıkarmak olduğu söylenebilir.

Görsel 18. *Lluís Barba, Sargent John Singer, Gassed, 2014, Diasec, 123 x 300 cm Zaman İçinde Gezginler, (Ci, 2015).*

Görsel 19. *Picasso, Guernica.*

Sanatçı Lluís Barba, yapmış olduğu 'Sargent John Singer" adlı eser (Görsel 18) için Picasso'nun toplumsal acıyı ve siyaseti konu edindiği ikonik eseri "Guernica"yı (Görsel 19) kullanmıştır. Girgin ve Bulut'a (2016, s. 181-182) göre iki şekilde alıntılama yapılmaktadır. Bunlardan birincisi bir yapıttan bir kesitin alınarak başka bir yapıta dahil edilmesi şeklindedir. İkincisi ise yapıtın bütününün başka bir esere dahil edilmesi şeklindedir. "Sargent John Singer" adlı eserde, "Guernica"nın arka fonda bütünüyle başka bir esere dahil edilerek "Guernica" tablosunun önüne yerleştirilen figürler ile teknik ve düşünsel anlamda eklektik bir çalışmanın oluştuğu söylenebilir. Lluís Barba, kullandığı öğeleri kamera videolar ve diğer belgelerle çekilen fotoğrafların bir sonucu olduğunu açıklamaktadır. Vermek istediği mesajı ironik bir şekilde iletmek için sembollere dönüşen karakterler ve simgeler seçen sanatçı, bu unsurları bir destek olarak kullanarak kendi dilini oluşturmuştur. Lluís Barba, yaptığı işleri şu şekilde yorumlamıştır:

> Benim işim toplumun bir yansıması ve yarattığı sorunların bir eleştirisidir. 'Sanat ayrıcalıklı bir platformdur ve erişebildiğimiz kişilere dokunmak zorundayız ...' toplumun ilerlediği iki hızı, dünyamızdaki baş döndürücü dengesizliği, zenginliği ve yoksulluğu, kültürü ve cehaleti ayırıyorum... diğer yandan tecrit, kitlesel tüketim, yabancılaşma ve günlük kimlik kaybını gösteriyorum. Bu kavramları kavramsal ve resmi olarak tercüme etmeye çalışıyorum (Lluís Barba Hakkında, t.y.).

Özcan'a göre (2007, s. 273) postmodern dönemde metalar, anlam yüklü olarak simgeseldir. Duncum (2007) ise günümüzün görsel kültürünü elinde tutan araçların, eklektik olduğunu ifade etmiştir (Duncum 2007, Aktaran: Aytekin, 2010, s. 42). Tirek (2011, s. 69), eklektik tavrın tarihsel bütünlerin, anlamı barındıran parçaların bağımsız göstergelerinden oluşan yeni bir "benzeşim" olduğunu dile getirmiştir. Farklı kaynaklardan, dönemlerden ve üsluplardan seçilen parçaların bir bütün ve bir anlam oluşturmayacak şekilde toparlandığını, böylece geçmişte gerçek olana ait bilgilerin silinerek söz konusu olan düzlemin kaydırıldığını, bir bakıma anlamsızlaştırmanın oluştuğunu belirtmektedir.

Görsel 20. *Mertim Gokalp, The Tortoise Trainer, 2014 (after Osman Hamdi Bey), Keten üzerine yağlıboya,120x90 cm, (Ci 2014).*

Görsel 21. *Osman Hamdi Bey, Kaplumbağa Terbiyecisi, 1906.*

Mertim Gokalp'in 2014 tarihli "The Tortoise Trainer" (Osman Hamdi Bey'den sonrası) çalışması (Görsel 20), Osman Hamdi Bey'in "Kaplumbağa Terbiyecisi" çalışmasına (Görsel 21) göndermede bulunarak aynı tabloyu eklektik bir bir şekilde yorumladığı görülmektedir. Gokalp, geçmişe ait bir imgeyi alarak kendi çalışmasında farklı bir bağlama yerleştirmiştir. Bu bağlamda Kuspit, postmodernizm ve reprodüksiyon üzerine şu açıklamalarda bulunmuştur:

> Postmodern dönemde artık tabloyu göremeyiz, yalnızca röprodüksiyonu ya da en iyi olasılıkla tabloyu röprodüksiyon aracılığıyla görürüz; böylece tablo ile röprodüksiyon özdeş hale gelir ve popüler(leştirici) göze neredeyse aynı gibi görünür. Yeniden üretilerek evcilleşmesi nedeniyle röprodüksiyon, gerçek olandan daha gerçek, daha kabul edilebilir hale gelir, yani daha anlaşılabilir ve tanıdıktır: artık sorumluluk sanatçıda değil, izleyicideymiş gibi görünmektedir (Kuspit, 2010, s. 25).

Görsel 22. *Nezaket Ekici, Flesh (No Pig But Pork), 2011. Dijital baskı, 100 x 150 cm, (Ci, 2013).*

Görsel 23. *Marina Abramovic, Balkan Baroque, 1997.*

Marina Abramovic, 1997 yılında düzenlenen Venedik Bienali'nde gerçekleştirdiği "Balkan Baroque" isimli performansını (Görsel 23), bodrum katında kanlı hayvan kemikleri üzerinde oturarak, bir kova su ve bez ile kemikleri etlerinden ayırmaya çalışarak gerçekleştirmiştir. Başta kendi yaşadığı Balkan harbi olmak üzere dünyadaki tüm savaşları protesto ederek savaşın izlerini gözler önüne sermeye çalışmıştır (Wannart, 2017). Abramoviç'in 1997 yılındaki çalışmasında savaş konusu işlenirken, Nezaket Ekici aynı konsepti 2011 yılında konuya, kültürel ve dini inanışların düşünsel yansımaları açısından yaklaşarak eklektik bir yorum getirmiştir. Nezaket Ekici'nin yaptığı performansla, Abramoviçi kopyalayarak kendi kendisinin parodisini oluşturduğu söylenebilir. Ekici, performansında yemek olayına kültürel, dini ve sembolik anlamlar üzerinden yaklaşarak Flesh çalışmasını (Görsel 22) şu şekilde açıklamıştır:

Flesh (No Pig but Pork) da domuz etlerini kokluyorum, tanımaya çalışıyorum. Biliyorsun ben domuz eti yemem, bu benim için bir tabu değil ama bu çocukluktan beri bana öğretilen bir şey ve ben bununla yaşayabilmeyi bir performans gibi görüyorum. Domuza bakmıyorum, ona direkt dokunmuyorum sadece kokluyorum...bu tıpkı başka kültürlerde de olan ve yemekle, yiyecekle sınanan bedenler, inançlar, düşünceler gibi. Ya da farklı beş katada yaptığım. Ben o estetiği kültüre, geleneğe, dine, topluma, sanat tarihine dair ifadelerim ve düşüncelerim için bir araç yaptım (Ekici ve Yücel, 2012).

Artık hâlihazırdaki kültürel ürünleri yeniden yorumlayan sanatçılar, tekrar tekrar aynı biçimler üzerinde sergilemeler gerçekleştirmekte, sanatsal biçimler, kopya ve orijinal iş arasındaki ayrım manipüle edilerek ortaya konmaktadır (Bourriaud, 2004, s. 22). "Contemporary İstanbul Fuarları"nda da bu yaklaşıma uygun eserlerin eklektik tarzda üretildiğini ve mevcut eserlerden nasıl yeni orjinaller yaratıldığının örnekleri gözlenmektedir.

Geleneksel Sanatlardan Etkilenerek (Minyatür, Ebru, Halı ve Kilim Dokuma) Eklektizmi Kullanan Sanatçılar ve Eserleri

Postmodern resim anlayışında her yöntemin ve tekniğin denendiğini görmekle beraber geleneksellik, etnik kültür, melezlik kavramları sıkılıkla karşımıza çıkmaktadır. Eklektik yapı içinde geçmişin ve güncelin mukayase edilmesi kapsamında geleneksellikte sanatçıların başlıca konuları arasında yer almaktadır. Bu çerçevede özellikle "Contemporary İstanbul" kataloglarında bu konuya vurgu yapan sanatçı eserleri ile karşılaşmaktayız.

Görsel 24. *Ahmed Mater, Illumination (Ottoman Waqf), 2010 Gold leaf, Tea, Pomegranate, Dupont Chinese ink & offset X-Ray film print on paper 152x102, (Ci, 2011).*

Postmodern sanat, çoğulcu bir yapının ön plana çıkmasını sağlamış ve biçimsel yöntemlerin çeşitliliği üzerine geleneksel olana geri dönülmüştür (Fırıncı, 2012, s. 35). Jencks'e göre, "postmodernizm ile çoğulculuğun kapısı açıldı; tarih içeri alındı, gelenek içeri alındı; retorik, ikonografi, renk, konvansiyon, heykel, hatta o pek korkulan süsleme içeri alındı." (Jameson, vd., 1994, s. 15). Ahmed Mater'in "Illumination" çalışması da, (Görsel 24) geleneksel İslam sanatlarıyla temsil edilen hat ve tezhip gibi süsleme sanatları, günümüzde modern tıbbın yenilikleriyle eklektik bir şekilde harmanlanmaktadır. Bu çalışmada anatominin nesnel gerçekliği ve inancın öznel deneyimi İslam sanatlarının teknikleriyle tek görüntüde eklektik bir anlatımla yansıtılmıştır (Http 1, 2019).

Görsel 25. *Huri Kiriş, Nisa, 2011, Tuval Üstüne Karışık Teknik, 150 x 130 cm, (Ci, 2011).*

Huri Kiriş,"Hangi toplumda yaşıyorsanız o toplumdan izler taşırsınız" sözleri ile kadının maruz kaldığı şiddeti ve ve ataerkil düzeni güncel bir yorumla eleştirmiştir. Kiriş, "Nisa" isimli çalışmasında (Görsel 25) geleneksel tezhip sanatı motifi üzerine, şiddete maruz kalmış bir kadın yerleştirerek ahlak felsefesini, toplumların insanlara biçtiği rolleri ve gündelik hayatın içinde sıklıkla maruz kalınan şiddet öğelerini (Gürsel, 2011), geleneksel uslupla ve güncel bir anlatımla birleştirerek eklektik bir anlatım oluşturmuştur.

Görsel 26. *Serkan Demir, Küre Atlas, 2011, Karışık Teknik, 240x45x15 cm, (Ci, 2011).*

Günümüzde sanatçılar, İslamiyete ait imgeleri çağdaş sanatla bütünleştirmiş ve bu imgeleri bağlamlarından koparark anlatmışlardır (Böyükparmaksız, Gökay ve Özalp, 2016, s. 626). Budizm'den geldiğine inanılan "Tespih" Yahudilikte, Hristiyanlıkta ve en son İslamiyette kullanılan bir nesnedir. Geçmişi çağlar öncesine dayanmakta olan "Tespih" kültürü, meditasyon aracı yada farklı inanışlarda zikir nesnesi olmuştur. Serkan Demir de "Küre Atlas" isimli çalışmasında (Görsel 26) bütün dinlerde kullanılan tespihi sanat nesnesine dönüştürmüş, tespihlerin her bir tanesini atlas küre haline getirmiş ve bağlamından koparark eklektik bir yorum ortaya koymuştur.

Görsel 27. *Şakir Gökçebağ-Reorientation 2, Yerleştirme, 2010, (Ci, 2011).*

Şakir Gökçebağ, gündelik yaşamın içinde karşılaştığı sıradan nesneleri, kendi bağlamlarından uzaklaştırıp sergilendikleri mekânla bütünleştirerek yeni anlamlar üretmektedir. İzleyicileri, etraflarını saran nesnelerle ilişkilerini tekrar gözden geçirterek sorgulamaya yol açan Gökçebağ'ın yapıbozumcu bir tavırla eserlerini üretmektedir. Bu eserlerinde gönderge-gösterge ve gösteren-gösterilen arasındaki ilişkiler üzerinden göstergebilimsel bir yaklaşımla nesnenin anlamını değiştirip çoğaltmak suretiyle nesnelere anlam vermektedir. Bu çoğulcu yaklaşım, doğu felsefesinin estetik yaklaşımına da benzetilebilir (Uzunoğlu, 2019, s. 27). Hazır malzeme olarak çok fazla nesne ile çalışan sanatçı Şakir Gökçebağ, "Reorientation" çalışması (Görsel 27) için seçtiği ve oryantal bir nesne olarak değerlendirilen halıyı, yapıbozuma uğratarak eklektik bir sanat nesnesine dönüştürmüştür.

Görsel 28. *Jannis Kounellis, İsimsiz, 2013, Karışık Teknik, 200 x 180 cm, (Ci, 2015).*

Kounellis'in Anadolu motiflerinden oluşan kilimleri kullanarak hazırladığı yerleştirme, kültürler arası etkileşimin izlerini taşır (Karabağ ve Tuğ, 2017, s. 152). Sanatçının gündelik hayata ve geleneksel kültüre dair malzeme kullanımından yan yana koyduğu tavır, doğal malzeme kullanmaya yönelik bir tercihle eklektik olarak bütünleşmektedir (Parlak, 2013). Kounellis'in 2013 yılında yaptığı "İsimsiz" (Görsel 28) çalışmasında da bu eklektik anlatım görülmektedir.

Görsel 29. *Michele Giangrande, Scrawl, 2015, Carpet, 150 x 100 cm, (Ci, 2015).*

Postmodernizmle birlikte her şeyin sanat olarak görülmesi sanatçıları, gündelik hayatlarında basit düşünmeye yönlendirmiştir. Sanatçılar, gündelik hayatı alıntılayarak işler üretmekte ve disiplinlerarası bir yaklaşım ile çalışmalarını oluşturmaktadırlar (Erdoğan, 2018, s. 21). Bu bağlamda Postmodernist sanatta eklektik yapı, kültürlerin iç içe geçişini sağlayarak melez bir yapı oluşturmuştur (Fırıncı, 2012, s. 35). Yüzyıllar boyunca geleneklerin ve kültürün taşıyıcısı olan halı, çağdaş sanatçılar için önemli bir anlatım aracı olmuştur. Bazı çağdaş sanatçılar için halının, bir form olarak yeniden düşünmeye ya da yıkmaya çalıştıkları geleneğin evrensel bir sembolü olduğu söylenebilir (İş Asla Durmaz, 2017). Michele Giangrande'nin "Scrawl", (2015) çalışması da (Görsel 29) geleneksel ile modern anlatım tarzını birleştirerek tarihsel, kültürel, mitolojik ve göstergesel bir bağ kurmuş ve bunu eklektik olarak çalışmalarına yansıtmıştır.

Görsel 30. *Christiaan Lieverse, Nymphaea (Ci, 2017).*

Christiaan Lieverse, eserlerin de alışılmadık malzemeler olarak dokuların çeşitliliğini (asfalt, inek derisi, halı ve perde kumaşlarını) kullanmaktadır (Lamouche, 2019). Sanatçının eserlerinde halı desenleri, yüz dövmeleri haline gelerek "Nymphaea" çalışmasında (Görsel 30) bu eklektik bir yapı oluşturmuştur.

Görsel 31. *Kadir Akyol, İsimsiz, 2015, Tuval Üzeri Yağlıboya, 180 x 155 cm, (Ci, 2015).*

Kadir Akyol, farklı tarihsel dönemlerden ve kültürel bağlamlardan seçtiği geleneksel yaşantının ve popüler kültürün imgelerini (peçeler, danteller örtüler, perdeler) (Kazanç, 2015), dinamik bir şekilde "İsimsiz" çalışması ile (Görsel 31) eklektik olarak ele almıştır.

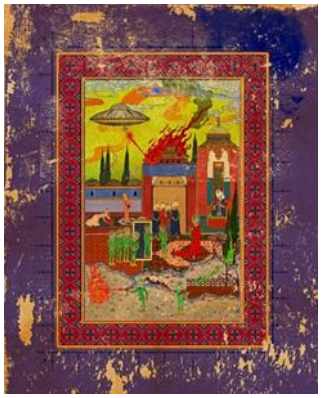
Görsel 32. *Flóra Borsi, (Ci, 2017).*

Postmodern sanatta, malzemenin sınırsız oluşu sanatçılar için birçok farklı ifade olanağını sağlamıştır. Seramik malzeme de günümüz sanatında güçlü bir ifade aracı olarak kullanılmaktadır. Dinçer Kırca'ya göre (2016, s. 74) sanatçıların, malzemeyi kullanmadaki yetenekleri, pastişi en iyi şekilde uygulamalarına olanak sağlamıştır. Flóra Borsi de dijital manipülasyon ile çektiği fotoğraflarında (Görsel 32) fiziksel olarak imkânsızı görselleştirmek ve duyguları, hayalleri ve mizahı iletişim kurmak için kullanmaktadır. Bu yolla eklektik bir bakış açısı sunmaktadır. Bunu yaparken de geleneksel Çin porselen sanatına özgü ve hatta Ming Hanedanlığı ile büyük bir üne kavuşan kobalt mavi ve beyaz süslemeler içeren vazo motifleri kullanılmıştır (Laudel, t.y.).

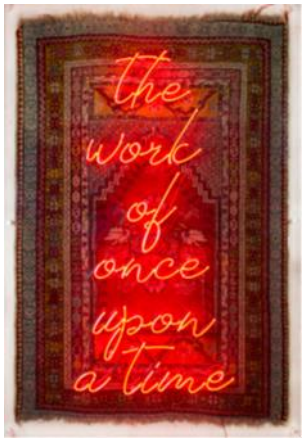
Görsel 33. *Özgür Demirci, Levnî'ye Saygı, 2015, Tuval Üzeri Yağlıboya, 200 x 130 cm, (Ci, 2015).*

Özgür Demirci, doğu sanatı üzerine okuduklarından yola çıkarak masallardaki yaratıklar, gizemli figürler, simgeler, çeşitli hayvan formları çalışmalarının eklektik bir şekilde oluşmasını sağlamıştır. Demirci'nin "Levnî'ye Saygı" çalışmasında (Görsel 33) minyatürlerden fırlamış gibi görünen varoluşu sorgulayarak masallardan fırlamış farklı zaman, mekan ve simgelerle gelenekseli bütünleştirdiği çalışması, eklektik bir yapı oluşturmuştur (Özgür Demirci'den Baharistan, 2019).

Görsel 34. *Murat Palta Mars Attacks, Cam Üzerine Mono Baskı, 95x76, (Ci, 2016).*

Murat Palta, geleneksel ve moderni bir çatı altında birleştirip geleneksel sanatın kabuğunu kırmak için farklı teknikler deneyerek (Tutuş, 2016) minyatürü eklektik bir şekilde yorumlamıştır. Palta'nın "Mars Attacks" isimli çalışması (Görsel 34) geçmiş, şimdi ve geleceğin üst üste bindirilmesi ile eklektik bir anlatım dili oluşturmuştur.

Görsel 35. *Ramazan Can, The Work of Once Upon A Time, 2018, Rug And Neon Light, 170 × 106 cm, (Ci, 2018).*

Çağdaş sanatın disiplinlerarası oluşuyla beraber sanatçılar, geleneksel kültür ile ileri teknolojiyi bir araya getirerek çok parçalı ve çok kültürlü bir yapı oluşturmaktadır (Güner ve Gülaçtı, 2019, s. 253). "The Work of Once Upon a Time" 2018 **(**Görsel 35) isimli çalışmasında da Ramazan Can, geleneksel ve kültürel bir nesne olan halı üzerinde tipografik dijital bir dil oluşturmuştur. Sanatçının bu çalışmasında Doğu ve Batı sentezini güncel teknik ve dijital yorumlamalarla bir araya getirip eklektik bir yapı oluşturduğu söylenebilir.

Görsel 36. *Seydi Murat Koç, İnsanlar Alemi Serisinden, Kıspet, Realm of Human Series (Ci, 2019).*

Farklı ve yenilikçi yorumları dikkat çeken Seydi Murat Koç, doğanın insanlaşması temasını eserlerinde işlerken geleneksel ata sporumuz olan güreşi, postmodern bir şekilde hayvanlar üzerinde çalışmasına uygulayarak İnsanlar Alemi Serisinden, "Kıspet" (Görsel 36) isimli çalışma ile eklektik olarak yansıtmıştır.

Görsel 37. *Ahmet Güneştekin, Fatih Hill.3A Konstantiniye Series, 2016, Mix Media, (Ci, 2015).*

Postmodernist sanatın pastiş özelliği ile üslupların birbirine karıştığı, parçalı ve değişken imgelerin çoğulcu bir üslupla sunularak eklektik bir yapı oluşturmaktadır (Fırıncı, 2012, s. 28). Ahmet Güneştekin'in (Görsel 37.) "Konstantiniye Serisi" isimli çalışması, İstanbul'un geçmiş dönemlerinde kullanılan ismi ile kültürel ve tarihsel bir bağ kurarak farklı parçalardan oluşan malzeme kullanımı eklektik bir yapı oluşturmuştur.

Görsel 38. *Federica Gonnelli, My Embroidery, 2008, Printed Organza, Paper And Wood, 110x80cm, (Ci, 2014).*

Federica Gonnelli'nin "My Embroidery" çalışmasını (Görsel 38.), birçok farklı bileşeni kullanarak farklı materyallerin katmanlaşmasıyla oluşturmuştur. Gonnelli, bir kadın portresinin üzerine geleneksel dantel motifinin üst üste bindirilmesi ile kültürel bir bağ kurarak fotoğraf baskısını aldığı çalışmasında eklektik bir yapı oluşturmuştur.

Tarihsel ve Toplumsal Olguların Eklektik Sanata Yansıdığı Çalışmalar

Toplumsal hareketlerin veya siyasi düşüncelerin ortaya konduğu toplumlarda beden daima bir otorite nesnesi olarak görülerek beden politikaları üzerinde etkili olmuştur. Shirin Neshat'ın sanatının temelini, genel olarak Ortadoğu'da, kadınların, içinde bulundukları rejimlerin veya siyasal hareketlerin yarattığı atmosferde kadınların maruz kaldığı hegemonya mücadelesi oluşturmaktadır (Akman, 2006). İranlı sanatçı Shirin Neshat, yaptığı çalışmalarla batı kültürünün doğuya bakış açısını ve İran hükümetini eleştirdiği işlerinde, siyasal ideolojinin simgesi haline gelmiş İran kadınlarını inceleyerek "Allah'ın Kadınları" adlı çalışmasını oluşturmuştur. Bu çalışmalarda seçilen geleneksel figüratif yapı ve geleneksel kaligrafik yazı stilinin seçilmesi, göstergesel olarak oryantalizme göndermede bulunarak eklektik bir anlatım dili oluşturmuştur.

Görsel 39. *Shirin Neshat, İsimsiz, Allah'ın Kadınları Serisi, 1995, Mürekkep Üzerinde Jelatin Gümüş Baskı, 101.6 x 152.4, (Ci, 2019).*

"Allah'ın Kadınları" serisinde, (Görsel 39) kendisinin model olduğu kadınların ellerinde, yüzlerinde, ayaklarında Farsça yazılar yazan Shirin Neshat, genellikle siyah beyaz fotoğraf üzerinde çarşaflı kadın imgelerini tekrarladığı görülür (Akman, 2006).

Görsel 40. *Niloufer Banisadr, Persia, 2018. Photography, archival inkjet print. 100 x 70 cm, (Ci, 2018).*

Görsel 41. *Niloufar Banisadr, İranien Spring, (Ci, 2017).*

Postmodern fotoğraf sanatçıları, dadaizm ve kavramsal sanatın stratejilerinden faydalanmışlar ve eserlerinde kendilerinden önceki tarihsel ve toplumsal olgulardan, akımlardan alıntılar yaparak eklektik bir anlayış yansıtmışlardır (Özel, 2013, s. 160). Şahin, eklektik düşünce sisteminde toplumların ilkçağlardan günümüze değin farklı etnik, din veya kültürel olaylardan etkilenmeleri kaçınılmaz bir gerçek olduğunu ifade etmiştir (Şahin, 2011, s. 16). Postmodern düşünce mantığının yeniden kullanım üzerine şekillenmesi ve görüntü üretiminde bilgisayar teknolojilerinin gelişimi, var olan formların yeniden kullanımını kolaylaştırmıştır (Tirek, 2011, s. 102). Niloufer Banisadr de İran tarihi ve İran siyasi ideolojisini seçtiği etnik imgeler ve dini sembollerle tarihsel ve geleneksel yapıyı fotoğraf tekniği ile harmanlayarak "Persia" (Görsel 40) ve "İranien Spring" çalışmalarında (Görsel 41) eklektik olarak ortaya koymuştur.

Görsel 42. *Güler Ateş, Woman at Eton Collge Chapel-I, 2016, 105x64cm, Archival Digital Print, Edition of 5, Series: Eton College Fragments Series, (Ci, 2016).*

Güler Ateş'in çalışmaları, doğu ve batı duyarlılıklarını birleştiren performans gösterilerine dayanmaktadır. Video, performans, baskı ve fotoğrafçılığı kullanarak eserlerini üretmektedir. Çalışmaları, tarihsel olayların ve biyografilerin politik ve dini araçlar olarak ele alınmasına dayanmaktadır (Etoncollege, 2015). Ateş, kültürler arası yer değiştirme deneyimlerinin yanı sıra kadın kimliği üzerinde durmaktadır. Bu eserlerinde, "peçe"yi anımsatan parlak renkli ipek bir kumaş ile kaplı 21. yüzyıl kadınını, Orta Doğu egzotizmi ve Viktorya dönemi ile birleştirerek eklektik bir şekilde performanslarına yansıtmıştır (Wsimag, 2015). Bir dini ibadet yeri olan "şapel"in içinde gerçekleştirdiği performansta Ateş, günümüz teknolojisi ile üretilen neon bir kumaş ve mekânı kullanarak "Woman at Eton Collge Chapel" çalışmasında (Görsel 42) eklektik bir yorum ortaya koymuştur.

Görsel 43. *Rasim Aksan, After Dutch artist Lara-leh Bogaard, 2016, Kâğıt Üzerine Aquarel Ve Akrilik Airbrush, 19.8x19cm, (Ci, 2017).*

Günlük hayatımızla günümüz görsel kültürü arasındaki çelişkiyi sorgulayan Rasim Aksan, sanat tarihinin dini ve kültürel sembolleriyle çağdaş imgeleri bir araya getirerek eklektik bir anlatım oluşturmaktadır (Habertürk, 2020). Bu bağlamda Aksan'ın günlük hayatta dikkatini çeken fotoğraflardan oluşan görselleri, arka planda seçtiği şapel ve katedrallerdeki ortaçağ duvar resimleri ile eskiyi ve yeniyi sentezlediği "After Dutch artist Lara-leh Bogaard" isimli (Görsel 43) çalışmasında eklektik bir yorum ortaya koyduğu söylenebilir.

Sinemotogratifik Dili Kullanan ya da Sinema Sanatçılarından Etkilenilerek Oluşan Eklektik Çalışmalar

Modernizm'in katı, kesin kurallarına karşın, Postmodern sanatta, birçok kavramın yeniden ele alındığı görülmektedir (Güray, 2017, s. 395-396). Bu bağlamda çalışmalarını sinematografik bir anlatım dili üzerinden gerçekleştiren sanatçı Çağatay Odabaşı "Dream" isimli çalışmasını (Görsel 44), sinema sanatçısı Brokee Shields'in bir filmindeki karesini (Görsel 45) yeniden pixel art ile yorumlamış ve farklı alanlara ait kurguları yeni bir oluşumda bir araya getirmiştir. Sanatçı renklerin ön planda yer aldığı özgün figür kompozisyonları ile çarpıcı renk ve kalın güçlü kontürler ile sinematografik anlatımlar kullanarak eklektik yapılar ortaya koymuştur.

Görsel 44. *Çağatay Odabaşı, Dream, 2016. Acrylic On Canvas, 180x180cm, (Ci, 2016).*

Görsel 45. *Brooke Shields.*

Eklektik bir şekilde yeni bir yapıt üretme kavramı olarak, "postprodüksiyon" terimini kullanan Bourriaud, bu dönemi "Temellük etme gerçekten de postprodüksiyonun ilk safhasıdır: Söz konusu olan bir nesne yapmak değil; varolanlar arasından seçmek ve bunları özgün bir niyete göre kullanmak ya da onlarda değişiklik yapmaktır." şeklinde açıklamıştır (Bourriaud, 2004, s. 40).

Görsel 46. *Cömert Doğru, Küçük (Minik) Kıymetli, Akrilik, 170 x 140 cm, (Ci, 2015).*

Görsel 47. Berk Arıkan, Leon, *Akrilik, 110x200cm, (Ci, 2019).*

"Leon" isimli kült filmin postmodern bir yaklaşımla yeniden yorumlayan Cömert Doğru'nun "Küçük (Minik) Kıymetli" (Görsel 46) çalışması ile Berk Arıkan'ın "Leon" isimli çalışmasında, (Görsel 47) filmin başrol oyuncusunun kimliğine bürünerek oluşturduğu fotoğraf ile eklektik bir yapı inşa ettiği söylenebilir.

Üç Boyutlu Eklektik Çalışmalar

Görsel 48. *Ozan Oganer, Cemre, 2011, Dantel, Reçine, Akrilik, 57 x 117 x 63 cm, (Ci, 2011).*

Görsel 49. *Ozan Oganer, Super, Poyol, Akrilik, 129 x 79 x 28 v, 34 x 59 x 19 cm, (Ci, 2013).*

Postmodernizmle beraber ön plana çıkan eklektik kavram geçmiş akımlara ve eserlere tekrar dönüşü simgelemektedir. Bu dönemde çokça, farklı üslupların aynı resimde birleştirildiği pastiş ve eklektik örneklere ve neoklasik akımın tekrar doğmasını sağlayacak, klasisist örneklere rastlanmaktadır (Aydın, 2017, s. 146). Bu bakımdan kültürümüzde "dantel", geçmişten günümüze kadar evlenecek kızların çeyizlerinin en nadide parçasıdır. Günümüz sanatçılarından Ozan Oganer'i farklı kılan ise sıradan heykel malzemelerinin yerine geleneksel bir ev dekorasyon nesnesi olan danteli kullanarak üç boyutlu bir şekilde çalışmalarında (Görsel 48 ve Görsel 49) kullanmış ve eklektik bir anlatım dili oluşturmuştur.

Görsel 50. Uğur Çakı, Scrabble Gövde, *Karışık Teknik, 47 x 26 x 24 cm, (Ci 2012).*

Görsel 51. *Antik Tors.*

Uğur Çakı, "Scrabble Gövde" (2012) isimli çalışmasında (Görsel 50), sanatsal açıdan ikonik bir sanat objesi olan torsa (Görsel 51) farklı bir açıdan yaklaşarak, üzerinde harfler olan ve oyun taşlarına benzeyen farklı malzemeleri kullanarak eklektik bir eser ortaya koymuştur.

Postmodernizmin ironik ifade anlayışını kullanan sanatçıların, klasikleşmiş ve meta haline gelmiş sanatsal değerlerin, geleneksel ve klişe yönlerini eleştirmek için klasik dönemden eserlerin büyük bir kısmını kopyalayarak üzerlerinde oynamalar yaparak kendi çalışmalarında kullanmışlardır (Şahin, 2011, s. 160).

Görsel 52. *Genco Gülan, Altı Gözlü İskender, 2015. Mermer, Polimer, 51x32x27 (Ci, 2016).*

Görsel 53. *Genco Gülan, Emperor Alien, 2017 Marble and polymers, 84 x 54 x 32 cm (Ci, 2018).*

Sanatçı Genco Gülan, tümü Arkeolojik referanslı heykellere gerçek insanlardan veya nesnelerden parçalar ekleyerek Antik dönemin mitolojisinden Hermes, Poseydon ve Zeus'u adeta birer mutant ya da android halinde yorumlayarak günümüz insanının gelecekteki evrimini sorguladığı, "Altı Gözlü İskender" (Görsel 52) çalışması ile "Emperor Alien" (Görsel 53)çalışmasında üç boyutlu eklektik heykeller yapmıştır (Genco Gülan'dan Antik Gelecek Sergisi, 2017).

Görsel 54. *Berkay Buğdanoğlu, Islah, Çelik ve Alüminyum, 186x60x50, (Ci, 2016).*

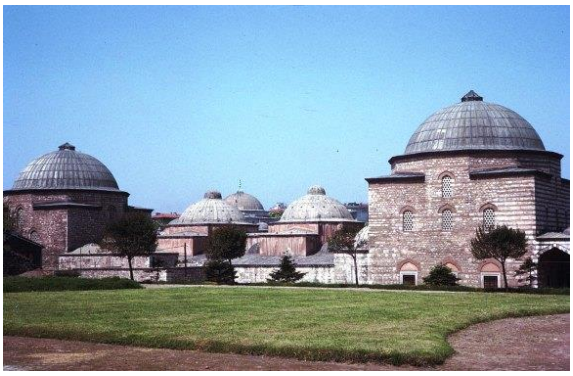

Görsel 55. *Alexandros, Milo Venüsü, 203 cm Yüksekliğinde*

Berkay Buğdanoğlu, antik bir heykel olan "Milo Venüsü"ne (Görsel 55) göndermede bulunarak güncel sanat anlayışında çelik ve alüminyum malzemelerle yaptığı "Islah" (Görsel 54) çalışmasına eklektik bir yorum getirmiştir. Erdoğan'a göre (2018, s. 38) postmodern dönemde, sanatçıların geçmişle yeniden bir bağ kurarak yerel kültürel özellikleri, eklektik (sentetik) bir sanat anlayışıyla eserlerine yansıttıkları görülmektedir.

Görsel 56. *Canan Dağdelen, Double Hammam IV, 2015. Porcelain. h 25,5 x w 19 x d 30,5 cm, (Ci, 2018).*

Görsel 57. *Haseki Hürrem Sultan Hamamı.*

Canan Dağdelen, "Double Hammam IV" çalışmasını (Görsel 56), Mimar Sinan'ın "Haseki Hürrem Sultan Hamamı"ndan (Görsel 57) etkilenerek eklektik bir şekilde ortaya koymuştur. Çifte hamam

formlarının porselen kürelerle üst üste, taban tabana, yan yana olacak şekilde mekâna yerleştirilen bu çalışma; tekrar, ritim ve denge unsurlarından etkilenerek kurgulanmıştır (Kazanç, 2019).

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

"İstanbul Çağdaş Sanat Fuarlarına Eklektisizmin Yansımaları" konulu bu çalışmada 2011-2019 yılları arasında İstanbul Çağdaş Sanat Fuarı'nda sergilenen ve Contemporary İstanbul kataloglarında yer alan eklektik olduğu düşünülen 42 eser eklektisizim konusu çerçevesinde irdelenerek analiz edilmiştir. Günümüzde gelinen noktada sanatçılar, sanatın klasik değerleriyle yetinmeyerek, farklı etnik kültürlerin sorunlarını, geleneksel yaşamın vazgeçilmezlerini, toplumların ortak değerleri üzerinden işlenen konuları, farklı teknikler ve özgün yorumlarla yeniden karşımıza çıkarmaktadır. Postmodern sanatçılar, Modernist sanatçıların aksine Antik dönem eserleri ile birlikte farklı dönemlerdeki akımlardan etkilenmişler ve çalışmalarına eklektik bir yöntemle bu etkileri yansıtmışlardır. Bu araştırmaya konu olan çalışmalarda çoğulcu, eklektisist anlayış ile taklit, kolaj, asamblaj, ironi, pastiş, gibi tekniklerin kullanıldığı görülmüştür. Bedri Baykam, Genco Gülan, Niloufer Banisadr, Ozan Oganer gibi bazı sanatçıların sadece eklektik yorumu kullanarak kendi anlatım dillerini oluşturdukları ve farklı yıllardaki Contemporary İstanbul Fuarlarında da bu yorumlarını çalışmalarında devam ettirdikleri gözlenmiştir.

Contemporary İstanbul Fuarlarındaki sanatçıların, içinde yaşadıkları dönemin sosyo-ekonomik, politik, kültürel ve dinsel koşullarından etkilendikleri (Böyükparmaksız vd., 2016, s. 627) ve bunları eklektik bir şekilde çalışmalarına yansıttıkları görülmüştür. Değişik coğrafyalardan sanat fuarlarına katılan bazı sanatçıların ise eserleri aracılığıyla bellek ve modernlik arasındaki ilişkiyi sorguladıkları görülmektedir (Böyükparmaksız vd., 2016, s. 626). Çoğaltıcı bir etkisi olan eklektisizm, sanatın sonu gibi algılansa da sanatçılar, ikonik eserleri ve sanat akımlarını kendi eserlerine çıkış noktası yaptıkları sürece yeni ikonik eserler de üretilmeye devam edecektir (Dinçer Kırca, 2016, s. 73).

Özgün eserlerin tasarlanması noktasında eklektisizm, sanatçıların sanatsal arayışları için alternatif çözüm yolları sunmaktadır. Contemporary İstanbul Fuarlarında sergilenen çalışmaların günümüz sanatının bir yansıması olduğu düşünüldüğünde; bu tür fuarlardaki işlerin eklektik yorumları da kapsadığı ve eklektisizm'in her dönemde etkisini yitirmediği söylenebilir. Contemporary İstanbul Fuarlarındaki sanatçılar, eklektik bir yorumla eski ile yeniyi bütünleştirme aşamasında farklı malzemeleri ustalıkla kullanmışlar ve böylelikle geleneksel çalışmalara teknolojinin entegre edilmesinde çağdaş bir bakış açısı ortaya koymuşlardır. Contemporary İstanbul Fuarlarındaki sanatçılar, etnik kökenlerin, kültürel yapıların, mitolojik ve antik eserlerin yeniden yorumlanması ve sorgulanmasına zemin sağlayarak sosyolojik bir bakış açısı ortaya koymuşlardır.

Eklektisizm'in, günümüz sanatçılarının konu sıkıntısı yaşamadan tasarımlarını ve eserlerini oluşturmalarında kolaylıklar sağladığı söylenebilir. Günümüzde sanatın sınırlarının yıkılmasıyla birlikte yaşanan hızlı tüketim ve yaratım sürecindeki sancılara eklektisizm, hızlı ve hazır çözümler üretmektedir. Geçmişten ünlü bir sanatçının ikonik bir resminin güncel teknikler ve farklı biçimlerle öznel bir yorum kazandırılması, kullanılan ikonik imgeye düşünsel bir boyut kazandırmaktadır. Genellikle seçilen eklektik resimler tarihe damgasını vuran, sergilendiği dönemler içerisinde tepki alan ve bir sanat akımının oluşturulmasına neden olan üzerinde hala tartışılan eserlerdir. Geçmişte iz bırakan tanınmış sanat eserlerinin, günümüz teknik ya da biçimsel yollarla yeniden farklı bir anlatımla sunulması aynı zamanda bu eserlerin anlamını da pekiştirmektedir. Sonuç olarak bu araştırmayla, çağdaş sanat fuarlarındaki farklı dönemlerden üslupların sanatçıların eserlerine, eklektik bir şekilde nasıl yansıdığı, ortaya konmuştur. Ayrıca Contemporary İstanbul Fuarlarındaki çalışmalarda eklektisizmin etkin bir dil olarak kullanıldığı ve sanatçıların farklı teknikleri kullanarak eser ürettikleri görülmüştür. Eklektisizm'in hızlı tüketim ve yaratım sürecindeki sancılar için bir çözüm yolu olarak kullanılabileceği söylenebilir. Özgün bir sanat dili oluşturma noktasında eklektisizm'in sanatçılara farklı pencereler açabileceği ve geçmiş sanat eserlerinin yeniden yorumlanmasının değişik sentezlerin üretilmesinde daha bütünsel bir dili içinde barındırdığı sonucuna ulaşılmıştır.

Uygulayıcılar için öneriler: Sanatçı adayları için sanatsal üretimlerinde eklektisizm'in genel yapısından yararlanmaları,

Farklı malzeme ve teknik kullanım tercihleriyle sanatın sınırlarının genişlemesinde ve bakış açılarının oluşmasında Sanat fuarları, Bienal ve Trienallerin ziyaret edilmesi,

Postmodern sanatın düşünce yapısını geleneksel sanatlar ile harmanlayarak yeniden biçimlendirmek, Tarihsel ve toplumsal olguların yer alığı eklektik çalışmaların yapılması,

Batı sanatından ve sanat tarihinden etkilenen eklektik çalışmaların yapılması,

Sinemotogratifik dili kullanan ya da sinema sanatçılarından etkilenilerek oluşturulmuş eklektik çalışmaların yapılması farklı sanatsal üslupların ortaya çıkmasını sağlamak için önerilebilir.

Araştırmacılar için öneriler: Konuyla ilgili araştırmacılar için bu çalışma eklektik çalışmaların yer aldığı bir kaynak teşkil edebilir. Bundan sonraki araştırmalar için güncel sanatın genel yapısına uygun çalışmalar takip edilmelidir.

Etik Beyan

"İstanbul Çağdaş Sanat Fuarlarına Eklektisizmin Yansımaları" başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir. Bu araştırmada doküman incelemesi yapıldığından etik kurul kararı zorunluluğu bulunmamaktadır.

Kaynakça

Akman, K. (2006). *Shirin Neshat ve Allah'ın Kadınları, İzinsiz Gösteri.* Erişim Adresi: https://izinsizgosteri.net/asalsayi71/kubilay.akman.2_71.html, Erişim Tarihi: 14.04.2020 Saat: 20.35

Aktulum, K. (2016). *Resimsel Alıntı, Resimlerarası Etkileşimler ve Aktarımlar.* Konya: Çizgi Kitabevi.

Antmen, A. (2014). *Kimlikli Bedenler, Sanat, Kimlik, Cinsiyet.* 2. Baskı, İstanbul: Sel Yayıncılık.

Aydın, E. (2017). *19. ve 20. yüzyıl batı resim sanatında yeniden yorumlamalar (Avrupa ve Uzak Doğu Etkileşimi).* (Yüksek Lisans Tezi). Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.

Aytekin, C. (2010). Günümüzün görsel kültüründe tüketici estetik anlayış-resim ve tasarım. *Sanat ve Tasarım Dergisi,* 1 (5), 41-51. Retrieved from https://dergipark.org.tr/tr/pub/sanatvetasarim/issue/20662/220419

Barrett, T. (2015). *Neden bu sanat? Çağdaş sanatta estetik ve eleştiri.* (1. Baskı). İstanbul: Hayalperest.

Baudrillard, J. (2011). *Simülakrlar ve simülasyon.* 6. Baskı, (Çev: O. Adanır), Ankara: Doğu Batı Yayınları.

Bourriaud, N. (2004). *Postprodiksiyon senaryo olarak kültür: Sanat dünyayı nasıl yeniden programlıyor* (Çev: Nermin Saybaşılı). (1. Baskı). İstanbul: Bağlam Yayınları.

Böyükparmaksız, M. A., Gökay, M. ve Özalp, H. K. (2016). 2011-2014 arası İstanbul çağdaş sanat fuarlarına güncel sanat uygulamalarının gelenek temelinde yansıması. *IV. Uluslararası Türk Sanatları, Tarihi ve Folkloru Kongresi/Sanat Etkinlikleri* (IV. International Turkic Art, History and Folklore Congress/Art Activities). Konya.621-629.

Contemporary İstanbul.(2011). Contemporary İstanbul Kataloğu, İstanbul.

Contemporary İstanbul.(2012). Contemporary İstanbul Kataloğu, İstanbul.

Contemporary İstanbul.(2013). Contemporary İstanbul Kataloğu, İstanbul.

Contemporary İstanbul.(2014). Contemporary İstanbul Kataloğu, İstanbul.

Contemporary İstanbul.(2015). Contemporary İstanbul Kataloğu, İstanbul.

Contemporary İstanbul.(2016). Contemporary İstanbul Kataloğu, İstanbul.

Contemporary İstanbul.(2017). Contemporary İstanbul Kataloğu, İstanbul.

Contemporary İstanbul.(2018). Contemporary İstanbul Kataloğu, İstanbul.

Contemporary İstanbul.(2019). Contemporary İstanbul Kataloğu, İstanbul.

Dinçer Kırca, A. (2016). Pastiş ve seramik yapıtlara yansıması. *YEDİ: Sanat, Tasarım ve Bilim Dergisi, 15*, 67-76.

Eaglaton, T. (2011). *Postmodernizmin yanılsamaları.* (Çev: M. Küçük) (2. Baskı). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi (1997a). *Eklektisizm.* YEM Yayınları, 1, 2, 3. Cilt, İstanbul.

Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi (1997b). *Pastiş.* YEM Yayınları, 1, 2, 3. Cilt, İstanbul.

Ekici, N. ve Yücel, D. (2012). *İmagine.* Erişim Adresi: http://deryayucel.com/TR/Content/Nezaket-Ekici.html, Erişim Tarihi: 30.11.2019 Saat: 20.30.

Erdoğan, Y. (2018). *Bir resimsel alıntılama şekli olarak sanat eğitiminde kendine mal etme (Appropriatıon)* (Yüksek Lisans Tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.

Etoncollege. (2015). Erişim Adresi: https://www.etoncollege.com/newsarticle?id=1007, Erişim Tarihi: 21.04.2020

Fırıncı, M. (2012). *Postmodern Süreçte Sanatın Değişen Anlamı.* Sanat ve Tasarım Dergisi,1(10),25-38.Retrievedfrom https://dergipark.org.tr/tr/pub/sanatvetasarim/issue/20657/220380.

Genco Gülan'dan Antik Gelecek Sergisi, (2017, 4 Nisan). https://gaiadergi.com/genco-gulandan-antik-gelecek-sergisi/, Erişim Tarihi: 01.12.2019.

Girgin, F. ve Bulut, Ü. (2016). Yeniden üretilen yapıtlar aracılığıyla çağdaş sanat öğretiminin öğrencilerin uygulama çalışmalarına etkileri. *Sed, 4*(2), 179-197.

Güner, A. ve Gülaçtı, İ. E. (2019). *Küreselleşme ve Çağdaş Sanat.* Akademik İncelemeler Dergisi, 2019, 14/1: 245-274.

Güray, E.E. (2017). *Cindy Sherman'ın Fotoğraflarında Gerçeklik Algısı.* Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 7(1), 395-412. Retrieved from https://dergipark.org.tr/tr/pub/joiss/issue/30785/323314.

Gürsel, A. (2011, 29 Ekim). *Şiddet üzeri fıstık ezmesi*. Erişim Adresi: http://www.radikal.com.tr/kultur/siddet-uzeri-fistik-ezmesi-1067826/, Erişim Tarihi: 05.12.2019

Habertürk. (2020, 18 Şubat). *Rasim Aksan'ın Neo'su Galerist'te.* Erişim Adresi: https://www.haberturk.com/rasim-aksan-in-neo-su-galerist-te-2587683, Erişim Tarihi: 21.04.2020, Saat: 23.16.

Hal Buckner Sergisi Güç Tutku, (2019, 1 Aralık,). Erişim Adresi: http://sergirehberi.com/sergi_detay.aspx?isler=&t_id=4262&q=Basin-Bulteni-Guc-Tutku-Power-Passion-Hal-Buckner-Sergisi-The-Sofa-Hotel-Nisantasi-All-Arts-Hall.

Http, 1 (2019). *Illuminations.* Erişim Adresi: https://www.ahmedmater.com/illuminations, Erişim Tarihi: 01.12.2019.

Huluberluse, (2012). Erişim Adresi: http://huluberluse.blogspot.com/2012/11/printemps-de-septembre-2012.html, Erişim Tarihi: 30.04.2020.

İş Asla Durmaz. (2017, 27 Ekim). Erişim Adresi: http://sparta.today/en/projects-en/work-never-stops-project-in-the-framework-of-the-4th-ural-industrial-biennial-of-contemporary-art/ Erişim Tarihi: 01.12.2019

Jameson, F., Lyotard, J.-F. ve Habermas, J. (1994). *Postmodernizm.* Editör: Necmi Zekâ, (Çev: G. Naliş, D. Sabuncuoğlu ve D. Erksan), 2. Basım. İstanbul: Kıyı Yayınları.

Jolygram. (t.y.). Erişim Adresi: https://jolygram.com/profile/projectartbeat/photo/1842070847277546948_1508846991, Erişim Tarihi: 30.04.2020

Karabağ, P. A. ve Tuğ, R.S. (2017). Yoksul sanatı yorumlayan sanatçılar ve eserleri. *Sosyal Bilimler Dergisi, 4*(11), 146-159.

Kazanç, Ü. (2019). http://ummuhankazanc.blogspot.com/2015/08/canan-dagdelen-ikili-yapi.html). Erişim Tarihi: 01.12.2019

Kazanç, Ü. (2015). *Kadir Akyol: "New Portraits New Faces" Exhibition At Galeri Miz.* Erişim Adresi: http://ummuhankazanc.blogspot.com/search/label/Kadir%20Akyol, Erişim Tarihi: 01.12.2019.

Keçeci, M. (2012, 12 Şubat). *A. Cem Şahin İnsan Yaptığı İşin Diline Hakim Olmalı*. Erişim Adresi: https://hthayat.haberturk.com/yasam/roportajlar/haber/1003920-a-cem-sahin-insan-yaptigi-isin-diline-hakim-olmali-, Erişim Tarihi: 30.04.2020.

Kuspit, D. (2010). *Sanatın Sonu.* (Çev: Yasemin Tezgiden). (3. Baskı). İstanbul: Metis Yayınları.

Lamouche. (2019, 25 Nisan). *When Textures Becomes A Part Of A Story.* Erişim Adresi: http://mofart.free.fr/index.php/lieverse/, Erişim Tarihi: 01.12.2019.

Laudel, A. (t.y.). *Flóra Borsi Hakkında.* Erişim Adresi: https://annalaudel.gallery/artists/flora-borsi/, Erişim Tarihi: 01.12.2019.

Lluís Barba Hakkında (t.y.). *Travellers In Time.* Erişim Adresi: http://lluisbarba.com/about, Erişim Tarihi: 30.04.2020

Moma, (t.y.). *Jasper Johns Figure 7 from Color Numeral Series 1968, published 1969*. Erişim Adresi: https://www.moma.org/collection/works/67104, Erişim Tarihi: 30.04.2020.

Öktem, E. S. (2019). *Basın Bülteni.* Erişim Adresi: https://studylibtr.com/doc/1037834/canan--t%C3%BCrk-lokumu--bas%C4%B1n-b%C3%BClteni----x-i%CC%87st, Erişim Tarihi: 01.12.2019 Saat:18.00.

Özcan, B. (2007). *Postmodernizmin Tüketim imajları.* Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 17(1), 261-273.

Özel, Z. (2013). Postmodern dönem fotoğraf sanatında kendine mal etme: Sherman, Morimura, Ungun. *Selçuk İletişim, 4*(2),158-174. Retrieved from https://dergipark.org.tr/tr/pub/josc/issue/19011/200779.

Özgür Demirci'den Baharistan. (2019, 19 Nisan). Habertürk.com. Erişim Adresi: https://www.haberturk.com/ozgur-demirci-den-baharistan-2437417, Erişim Tarihi: 01.12.2019.

Parlak, T. (2013). *Çerçeve değil mekânın içine üretiyoruz.* Erişim Adresi: http://www.hurriyet.com.tr/kelebek/cerceve-degil-mek-nin-icine-uretiyoruz-22720681, Erişim Tarihi: 01.12.2019

Sözen, M. ve Tanyeli, U. (1992). *Sanat kavram ve terimleri sözlüğü* (1. Basım). İstanbul: Remzi Kitabevi.

State Of The Art (2013, 18 Temmuz). *Picasso's Legacy To Indian Art*. Erişim Adresi: https://blog.saffronart.com/?s=Picasso, Erişim Tarihi: 30.04.2020.

Şahin, H. (2015). Günümüz sanatı ve pastiş. *Art-e Sanat Dergisi, 8*(15), 110-126.

Şahin, H. (2011). *Postmodern sanatta eklektik nesneler* (Doktora Tezi). Selçuk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Şahmaran Can, G. (2017). Postmodern süreçte eklektisizm olgusu ve davıd salle. *The Journal of Academic Social Science Studies International Journal of Social Science, 56*, 239-248.

Tan, E. (2011). *Günümüz sanat eğitimi anlayışının görsel sanatlar öğretmen adaylarına yansıması (Selçuk Üniversitesi Örneği)* (Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Tetikçi, İ. (2017). Resim sanatında kopya, taklit ve esinlenme. *idil*, *6*(36), 2273-2290.

Tirek, M. D. D. (2011). *Basılı grafik ürünlerde bilinen görseller üzerinden yeni anlamlar kurmak* (Sanatta Yeterlik Tezi). Marmara Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, İstanbul.

Tutuş, O. (2016). Erişim Adresi: https://issuu.com/artunlimited_tr/docs/au_39/50, Erişim Tarihi: 01.12.2019.

Uzunoğlu, M. (2019). *Yapıbozumcu Çağdaş Sanat Pratikleri.* YEDİ: Sanat, Tasarım ve Bilim Dergisi, Kış, (21), s. 21-31.

Wannart, (2017, 29 Mayıs). *Performans Sanatının Tanrıçası: Marina Abramović.* Erişim Adresi: https://www.wannart.com/performans-sanatinin-tanricasi-marina-abramovic/, Erişim Tarihi: 20.04.2020

Ward, G. (2014). *Postmodernizmi anlamak* (Çev: T. Göbekçin) (1. Baskı). İstanbul: Optimist Kitap.

Whitham, G. ve Pooke, G. (2018). *Çağdaş sanatı anlamak* (Çev: T. Göbekçin) (1. Baskı). İstanbul: Hayalperest Yayınevi

Wsimag. (2015). Erişim Adresi: https://wsimag.com/art/15748-guler-ates-unseen-memories, Erişim Tarihi: 21.04.2020

Yıldırım, M. (2015). Postmodernizmin eklektik anlayışı ve afiş tasarımlarına etkisi / eclectic understanding of postmodernism and its' effects to poster design. *Turkish Studies*, *10*(10), 959-972.

Görsel Kaynakça

Görsel 1. Artapot, *Flying, Tuval Üzerine Yağlı Boya, 65 x 81 cm,* Contemporary İstanbul.(2011). Contemporary İstanbul Kataloğu, İstanbul.

Görsel 2. Duchamp, *Pisuar, 73 x 92 cm,* Erişim Adresi: https://miro.medium.com/max/968/1*FIwPaDtfOed23V-wlWMTUg.jpeg, Erişim Tarihi: 29.04.2020

Görsel 3. Hal Buckner. *Turkish Bath, 2010. Alüminyum-Mine, 183 x 183 x 5 cm, Ci 2011.* Erişim Adresi: https://27eastmount.s3.amazonaws.com/2019/07/DSC8170.jpg, Erişim Tarihi: 29.04.2020.

Görsel 4. Jean Auguste Dominique İngres, *Türk Hamamı. Erişim* Adresi: https://www.wannart.com/wp-content/uploads/2018/07/997530ff125243dfae423e8c8aa630fe.jpg, Erişim Tarihi: 29.04.2020.

Görsel 5. Canan, *Turkish Delight Series I, Ci 2011.* Erişim Adresi: http://www.cananxcanan.com/2011%20images/turk%20lokumu/turkish%20delight.pdf, Erişim Tarihi: 29.04.2020.

Görsel 6. Jean Auguste Dominique Ingres*, La Grande Odalisque, 1814*, Erişim Adresi: https://www.artble.com/imgs/4/7/e/114888/la_grande_odalisque.jpg, Erişim Tarihi: 29.04.2020.

Görsel 7. Beso Uznadze, *Untitled, 2014.Photo.50 x 60 cm. projectartbeat, Ci 2014,* Erişim Adresi: http://projectartbeat.com/en/artwork/121/Beso-Uznadze/Untitled, Erişim Tarihi: 29.04.2020.

Görsel 8. Jean Auguste Dominique Ingres, *La Grande Odalisque, 1814,* Erişim Adresi: https://www.artble.com/imgs/4/7/e/114888/la_grande_odalisque.jpg, Erişim Tarihi: 29.04.2020.

Görsel 9. Jasper Johns, *Figure 7 from Color Numeral Series, Lithographs 96.5 x 78.1969. Ci 2014,* Erişim Adresi: https://thumbs.worthpoint.com/zoom/images1/1/1216/09/jasper-johns-figure-original-walker_1_061b26008551dbada4a6e02b18eb8f55.jpg, Erişim Tarihi: 29.04.2020.

Görsel 10. Mona Lisa, *Leonardo da Vinci,* Erişim Adresi: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/7/76/Leonardo_da_Vinci_-_Mona_Lisa.jpg/1200px-Leonardo_da_Vinci_-_Mona_Lisa.jpg, Erişim Tarihi: 29.04.2020.

Görsel 11. Cem Şahin, *İsimsiz, (Untitled), 2012. Tuval Üzerine Yağlıboya, 175 x 195 cm. Ci 2012*, Erişim Adresi: http://alanistanbul.com/turkce/iletisim-2/koleksiyon/a-cem-sahin, Erişim Tarihi: 29.04.2020.

Görsel 12. Vincent Van Gogh, *1887,* Erişim Adresi: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/aa/Vincent_van_Gogh_-_Self-portrait_with_grey_felt_hat_-_Google_Art_Project.jpg, Erişim Tarihi: 29.04.2020.

Görsel 13. Gérard Rancinan, *Le Banquet Des İdoles, 2012, Argentic Print Pleksiglas Üzerine Monte / 125 x 208 cm,* Erişim Adresi: https://i.pinimg.com/originals/dc/96/70/dc9670330613f0089f0df12d8779cfb6.jpg, Erişim Tarihi: 29.04.2020

Görsel 14. Leonardo Da Vinci, *Son Akşam Yemeği,* Erişim Adresi: https://tammakale.com/wp-content/uploads/2018/12/Art-100.jpg, Erişim Tarihi: 29.04.2020

Görsel 15. Bedri Baykam, *Demoiselles d'Avignon Forever, 2012, Ci 2012.* https://lh3.googleusercontent.com/proxy/MYA0HtLH41RznkIK9ixhUgoq9QLdbnZm-Y8YsIPJY7dUc7xiBYCrqbznH_EZO0xAac84ToLboiDl_6fIuQPfDS2LeOXvhcMWTv6qyHo_1kWrogaUklEOd4PTEOKPk8T7AGU4Iepkk2-kdpHYw3ELkOeYlB3FgWQM2lMLhQd9477yXVBGh1MnY4Gwd1pXFxaAXCJBemL_CNWPnn3wDvyanJ3_CS6TpMLl0itl6TiaOlo5yV8Z0Qr6FCdwaixz1R9NUW--kcjN0WzfliU7Jg, Erişim Tarihi: 29.04.2020.

Görsel 16. Picasso, *Les Demoiselles d' Avignon, 1907,* Erişim Adresi: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/en/thumb/4/4c/Les_Demoiselles_d%27Avignon.jpg/350px-Les_Demoiselles_d%27Avignon.jpg, Erişim Tarihi: 29.04.2020.

Görsel 17. Bedri Baykam, *Le Bordel Philosophique, 2019. 150x200cm. Ci 2019,* Erişim Adresi: https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcR2_OKTge1jAgaD_G9VwgnSsAmfm0ElAks7eez7IBAB8eCDuw3r&s, Erişim Tarihi: 29.04.2020.

Görsel 18. Lluís Barba, *Sargent John Singer. Gassed, 2014. Diasec., 123 x 300 cm Zaman İçinde Gezginler,* Erişim Adresi: https://independent-collectors.com/app/uploads/2018/09/Lluis-Barba_Travelleres-in-time-Fragment-of-Gassed.-Sargent-John-Singer-2014-diasec-medidas-variables.-2048x838.jpg, Erişim Tarihi: 29.04.2020.

Görsel 19. Picasso, *Guernica,* Erişim Adresi: https://4.bp.blogspot.com/-a8nFhLPoNxk/WBjJNVqom1I/AAAAAAAAAuk/hUQv_QU2oe0MrTtkE1UJ9yiIqawHZvLlwCK4B/s640/guernica.jpg, Erişim Tarihi: 29.04.2020.

Görsel 20. Mertim Gokalp, *The Tortoise Trainer, 2014 (after Osman Hamdi Bey), Ci 2014*. Erişim Adresi:

https://images.saatchiart.com/saatchi/154773/art/2744588/1814481-QARMOBAX-32.jpg, Erişim Tarihi: 29.04.2020.

Görsel 21. Osman Hamdi Bey, *Kaplumbağa Terbiyecisi, 1906,* Erişim Adresi: https://www.canvastar.com/Uploads/UrunResimleri/buyuk/osman-hamdi-bey-kaplumbaga-terbiyecisi-k-8616.jpg, Erişim Tarihi: 29.04.2020.

Görsel 22. Nezaket Ekici, *Flesh (No Pig But Pork), 2011. Dijital Baskı, 100 x 150 cm, Ci 2013,* Erişim Adresi: https://1.bp.blogspot.com/-LnQZEHKzVps/UQuAgJQ-XdI/AAAAAAAAAzc/tNfoZFyHXJ4/s1600/Nezaket+Ekici_Flesh.jpg, Erişim Tarihi: 29.04.2020.

Görsel 23. Marina Abramovic, *Balkan Baroque, 1997,* Erişim Adresi: http://www.azizmsanat.org/wp-content/uploads/2017/03/BALKAN-BAROQUE.jpg, Erişim Tarihi: 29.04.2020.

Görsel 24. Ahmed Mater, *Illumination (Ottoman Waqf), 2010 Gold leaf, Tea, Pomegranate, Dupont Chinese ink & offset X-Ray film print on paper 152x102, Ci 2011,* Erişim Adresi: https://www.ahmedmater.com/illuminations?pgid=iwnul9wi-3f70539d-5108-455c-a2e1-d1f99d30b264, Erişim Tarihi: 29.04.2020.

Görsel 25. Huri Kiriş, *Nisa, 2011. Tuval Üstüne Karışık Teknik, 150 x 130 cm, Ci 2011,* Erişim Adresi: http://www.hurikiris.com/wp-content/uploads/2015/10/Nisa_4_150x150cm_2011-280x280.jpg, Erişim Tarihi: 29.04.2020.

Görsel 26. Serkan Demir, *Küre Atlas, 2011, Karışık Teknik, Ci 2011.*

Görsel 27. Şakir Gökçebağ, *Reorientation 2, 2010,* (https://www.denizlihaber.com/kultur-sanat/roportaj/benim-sanatim-ciplaktir/). Erişim Tarihi: 05.12.2019 Saat: 21:04

Görsel 28. Jannis Kounellis. *İsimsiz, 2013 Karışık Teknik, 200 x 180 cm, Ci, 2015.*

Görsel 29. Michele Giangrande. Scrawl, (2015). Carpet. Erişim Adresi: http://sparta.today/wp-content/uploads/2017/10/SCRAWL_CARPET_1-1-e1509109632669.jpg, Erişim Tarihi: 21.04.2020.

Görsel 30. Christiaan Lieverse, *Nymphaea, Ci 2017,* Erişim Adresi: https://www.uludagsozluk.com/k/hayalimdeki-kad%C4%B1n/3/ , Erişim Tarihi: 13.11.2019.

Görsel 31. Kadir Akyol, *İsimsiz, 2015. Tuval Üzeri Yağlıboya, 180 x 155 cm, Ci 2015,* Erişim Adresi: https://sanat.burada.com.tr/_common/assets/images/postings/2015/10/12/252/isimsiz-kadir-akyol-04.jpg, Erişim Tarihi: 13.11.2019.

Görsel 32. Flóra Borsi, *Ci 2017,* Erişim Adresi: https://kulturlimited.com/2019/05/10/anna-laudel-du%CC%88sseldorfta-yeni-galeri-ac%CC%A7iyor, Erişim Tarihi: 13.11.2019.

Görsel 33. Özgür Demirci. *Levnî'ye Saygı, (2015).* Erişim Adresi: https://www.artsy.net/artwork/ozgur-demirci-respect-to-levni, Erişim Tarihi: 21.04.2020.

Görsel 34. Murat Palta, *Mars Attacks, Cam Üzerine Mono Baskı. 95x76, Ci 2016,* Erişim Adresi: https://pbs.twimg.com/media/C37HhnPWcAA0AId.jpg, Erişim Tarihi: 21.04.2020.

Görsel 35. Ramazan Can, *The Work of Once Upon A Time, 2018 Rug and neon light. 170 × 106 cm*, Erişim Adresi: http://www.canramazan.com/evvel-zaman-isi-the-work-of-once-upon-a-time/, Erişim Tarihi: 13.11.2019.

Görsel 36. Seydi Murat Koç, *İnsanlar Alemi Serisinden, Kıspet, Erişim* Adresi: https://www.kultursanatharitasi.com/wp-content/uploads/2019/08/1567067023_Seydi_Murat_Koc____I__nsanlar_Alemi_Serisinden_K__spet.jpg, Erişim Tarihi: 13.11.2019.

Görsel 37. Ahmet Güneştekin, *Fatih Hill.3A Konstantiniye Series.2016.Mix Media., Ci 2015, Erişim* Adresi: https://indigodergisi.com/wp-content/uploads/2017/01/1483526901_Fatih_Tepesi_1B__Kostantiniyye_Serisi__2016__Kar_____k_Teknik__180_x_180_x_30_cm-e1483551950810.jpg, Erişim Tarihi: 13.11.2019.

Görsel 38. Federica Gonnelli, *My embroidery, 2008, Printed Organza, Paper And Wood, 110 x 80 cm Ci 2014,* Erişim Adresi: http://1995-2015.undo.net/Pressrelease/foto/1389879837b.jpg, Erişim Tarihi: 29.04.2020

Görsel 39. Shirin Neshat, *Allah'ın Kadınları,* Erişim Adresi: https://www.parisphoto.com/__novaimages/6014689?q=100&type=1&v=637074907723500000, Erişim Tarihi: 13.11.2019.

Görsel 40. Niloufer Banisadr, *Persia, 2018. Photography, Archival İnkjet Print. 100 x 70 cm,* Erişim Adresi: http://www.artfulliving.com.tr/image_data/content_pane_image/12e696f9bbba5071afafbd09af3e45bd.jpg, Erişim Tarihi: 13.11.2019.

Görsel 41. Niloufar Banisadr, *İranien Spring, Ci 2017,* Erişim Adresi: https://photolondon.org/wp-content/uploads/2017/09/Niloufar-Banisadr-55Bellechasse-printemps-iranien-694x1024.jpg, Erişim Tarihi: 21.04.2020.

Görsel 42. Güler Ateş, *Woman at Eton Collge Chapel-I,* Erişim Adresi: https://marcellejoseph.com/artists/25-guler-ates/works/9926/, Erişim Tarihi: 21.04.2020.

Görsel 43. Rasim Aksan, *Kâğıt Üzerine Aquarel ve Akrilik Airbrush, 2016, 19.8x19cm, Ci 2017,* Erişim Adresi: https://scontent-lga3-1.cdninstagram.com/v/t51.2885-15/e35/32529595_476227789483267_3879512004196564992_n.jpg?_nc_ht=scontent-lga3-1.cdninstagram.com&_nc_cat=107&_nc_ohc=QGbElOwTRoMAX-

RRKit&oh=ea159282e1e760aa49ce284e55b372b6&oe=5ED239E3, Erişim Tarihi: 21.04.2020.

Görsel 44. Çağatay Odabaşı, *Dream, 2016, Acrylic on Canvas. 180x180cm, Ci 2016,* Erişim Adresi: https://www.bozluartproject.com/wp-content/uploads/2019/02/cagatay-odabas-dream-2016-tuval-uzerine-akrilik-180x180cm.jpg, Erişim Tarihi: 28.04.2020.

Görsel 45. Brooke Shields, Erişim Adresi: https://i.pinimg.com/564x/75/20/48/7520480f06b23fbf09ae6bc71b056087.jpg, Erişim Tarihi: 28.04.2020.

Görsel 46. Cömert Doğru, *Küçük (Minik) Kıymetli. Akrilik, 170 x 140 cm, Ci 2015*. Erişim Adresi: https://1.bp.blogspot.com/-kKqwPsP0ulY/VpuhNK4oTLI/AAAAAAAABHs/UvUwiAaWa1Q/s1600/k%25C3%25BC%25C3%25A7%25C3%25BCk%2528minik%2529de%25C4%259Ferli-140x170.jpg, Erişim Tarihi: 28.04.2020.

Görsel 47. Berk Arıkan, *Leon, 2019 Akrilik.110x200cm, Ci 2019,* Erişim Adresi: https://scontent.fada2-1.fna.fbcdn.net/v/t1.0-9/p960x960/67837595_2342224392480423_4681434595097313280_o.jpg?_nc_cat=102&_nc_sid=9e2e56&_nc_ohc=P6knXTguSukAX8_caL2&_nc_ht=scontent.fada2-1.fna&_nc_tp=6&oh=d51a359f8668ae5da28d1fd8eaa0058f&oe=5ED0253D, Erişim Tarihi: 28.04.2020.

Görsel 48. Ozan Oganer, *Cemre, 2011, Dantel, Reçine, Akrilik, 57 x 117 x 63 cm,* Ci 2011, Erişim Adresi: https://lh5.googleusercontent.com/proxy/sFpvDCjqXWbezQb-VjRown2S_Ripqj1XalSe2KrXHdoDerR_h1QaQpmFbrUtQ9INy3lo6Lojjk1Lgbs6TgdEn6gPTL9MiRzRg0-Cnuo_BONsuy5gNBhuZne0, Erişim Tarihi: 28.04.2020.

Görsel 49. Ozan Oganer, *Super, 2013, Poyol, Akrilik, 129 x 79 x 28 v/ 34 x 59 x 19 cm, Ci 2013,* Erişim Adresi: http://www.ekolsanatgalerisi.com/wp-content/gallery/ozan-bahar-oganer/ozan-bahar-oganer-20.jpg, Erişim Tarihi: 28.04.2020.

Görsel 50. Uğur Çakı, *Scrabble Gövde, 2012.Karışık Teknik, 47 x 26 x 24 cm, Ci 2012*, Erişim Adresi: http://ugurcaki.com/#!prettyPhoto%5Bportfolio%5D/3/, Erişim Tarihi: 28.04.2020.

Görsel 51. Antik Tors, Erişim Adresi: https://www.peraheykel.com/wp-content/uploads/2016/01/12527977_10153872154444233_19879375_n.jpg, Erişim Tarihi: 28.04.2020

Görsel 52. Genco Gülan, *Altı Gözlü İskender, 2015, Mermer, Polimer, 51x32x27, (Ci, 2016).*

Görsel 53. Genco Gülan, *Emperor Alien, 2017, Marble and Polymers. 84 x 54 x 32 cm, (Ci, 2018).*

Görsel 54. Berkay Buğdanoğlu, *Islah, Çelik ve Aliminyum, 186x60x50, Ci 2016*, Erişim Adresi: https://i4.hurimg.com/i/hurriyet/75/750x422/58179b99c03c0f377826b4b6.jpg, Erişim Tarihi: 28.04.2020

Görsel 55. Alexandros, *Milo Venüsü, 203 cm Yüksekliğinde,* Erişim Adresi: https://arkeokur.tumblr.com/post/51668174355/bir-antakyalinin-insanliğa-armağani-milo-venüsü, Erişim Tarihi: 29.11.2019.

Görsel 56. Canan Dağdelen, *Double Hammam IV. 2015, Porcelain. h 25,5 x w 19 x d 30,5 cm, Erişim* Adresi: https://4.bp.blogspot.com/-cNtawRWJtoU/VdcjfVcb2cI/AAAAAAAAHtw/xleeRlBNyow/s1600/2-Canan%2BDa%25C4%259Fdelen_%25C3%2587ifte%2BHamam%2BIV%2B%2528Double%2BHammam%2BIV%2529_Boyanm%25C4%25B1%25C5%259F%2Bporselen%2B%2528coloured%2Bporcelain%2529_25%252C5x19x30%252C5%2Bcm_2015%2B%2528Photo%2BCredit-Ruper%2BSteiner%2529.jpg, Erişim Tarihi: 29.11.2019.

Görsel 57. *Haseki Hürrem Sultan Hamamı,* Erişim Adresi: https://www.degisti.com/wp-content/uploads/2011/05/hurrem_sultan_hamami_1965.jpg, Erişim Tarihi: 28.04.2020.

EXTENDED ABSTRACT

With the postmodern period, postmodern art did not leave any form untouched, making no distinction between the different types of form, making use of these limitations in artists, thereby putting their works in an eclectic way, using this structure as a starting point for artistic purposes. As a result of Duchamp's impact on the history of art, it is seen that mass production has gained importance in the postmodern period and the issues of uniqueness of the work such as originality and permanence have undergone a radical change. When the fountain work by Duchamp is evaluated as a postmodern work, it can be said that it is the parody of art history. At this point, the postmodern artist now tries to capture the originality with eclectic styles and wants to be permanent in this way. From these perspectives, how the ideas and production styles of the artists participating in the Istanbul Contemporary Art Fairs between 2011-2019 were transferred to contemporary art practices (video art, digital art, installation, performance, etc.) as well as artism. The relation of works with tradition, culture, history and contemporary art has been analyzed. The main purpose of the research is to analyze the extent to which eclectic attitude affects postmodern art plays a role in Contemporary Istanbul Fairs in the production of contemporary art through the works of artists, to reveal the reflections of the era in the art. This study is considered important in terms of interpreting and understanding today's art by revealing how eclectic artistic forms with different cultural characteristics are reflected in the works in Contemporary Istanbul Fairs. It is also important in terms of revealing eclectic works of art in the history of art and revealing the complex, plural

and eclectic features of today's art concepts. Descriptive Scanning Method was used in the research. The literature on the subject has been scanned, however, between 2011-2019, studies considered to be eclectic in the Contemporary Istanbul catalogs have been reviewed and interpreted. The visuals in the text are selected from the examples considered to be 'eclectic' in the Contemporary Istanbul Catalogs. Qualitative data analysis method was used in the study and the studies were collected under five (5) main headings. These titles are; 'Eclectic works influenced by Western art and art history', 'Artists and their works influenced by traditional arts (such as Miniature, Ebru, Carpet and Rug Weaving) and their works',' Studies in which historical and social phenomena are reflected in eclectic art ',' eclectic works created by influencing cinema artists are grouped as 'Three-dimensional eclectic studies' and are divided into themes. As a result, artists are not satisfied with the classical values of art at the point we have reached today, and the problems of different ethnic cultures, the indispensables of traditional life, the subjects processed on the common values of societies, with different techniques and original interpretations. Unlike modernist artists, postmodern artists were influenced by the movements of different periods together with the works of Antiquity and they reflected these effects with an eclectic method to their work. In the studies that are the subject of this research, it has been seen that pluralist, eclecticist approach and techniques such as imitation, collage, assembly, irony, pastis, etc. are used. It has been observed that some artists such as Bedri Baykam, Genco Gülan, Niloufer Banisadr, Ozan Oganer have only turned the eclectic interpretation into their own expression language and continue their works with this interpretation at Contemporary Istanbul Fairs in different years. It has been observed that the artists at Contemporary Istanbul Fairs were influenced by the socio-economic, political, cultural and religious conditions of their time and reflected them in their works in an eclectic way. It is seen that some artists participating in art fairs from different geographies question the relationship between memory and modernity through their works. It can be said that some artists tried to develop different techniques in order to create a unique language during this period. As a result of the fact that the virtual world is bombarded with the image, especially with the increase in communication today, artists can create an original work by transforming the existing images while creating their own images. Today, using other images and transferring one image to another context means updating and transforming the old aesthetically. Although eclecticism, which has a reproductive effect, is perceived as the end of art, new iconic works will continue to be produced as long as the artists make their iconic works and art movements a starting point for their works. It can be said that Eclecticism provides convenience for today's artists to create their designs and works without having any problem. Today, with the collapse of the borders of art, eclecticism produces fast and ready solutions for the pains in the process of rapid consumption and creation. Giving a subjective interpretation of an iconic picture of a famous artist from the past with contemporary techniques and different forms adds an intellectual dimension to the iconic image used. The eclectic paintings, which are generally chosen, are the works that have left their mark on the history, react during the periods when they are exhibited and still cause an art movement to be created. The presentation of well-known works of art that have left their mark in the past, with a different expression in technical or formal ways, also reinforces the meaning of these works. As a result, how this style reflected eclectically to the works of artists from different periods in contemporary art fairs was revealed. In addition, it was observed that eclecticism was effective in the works in Contemporary Istanbul Fairs, and artists produced works using these techniques in their creation processes using eclectic techniques. The works that have been iconic in the past and belonged to famous artists have inspired today's artists. Now, artists are not satisfied with the classical values of art. These works came up again with current techniques and different interpretations. Unlike modernist artists, postmodern artists starting from the ancient period; They were influenced by the currents such as Medieval, Romance and Neo-Classicism, and they reflected these effects in an eclectic way to their works. In the studies examined, pluralist, eclecticist approach and techniques such as imitation, irony, pastiche, collage and assembly were used. It was observed that the same artists attended these fairs in different years with similar works.

View publication stats